יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 101 | Łódź, Wtorek, 2 maja 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, ו' אייר תרצ"ג | № 101

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

היטלער'ס פראגראם=רעדע

וועגען ערשטען יאהר פון דייטש=נאציאנאלער ארבייט

בערלין, 1. (ספ. טעל.)

אויפ'ן טעמפעלהאפער פעלד איז נעכטען פארגעקומען א גרויסע היטלעריסטישע דעמאנסטראציע ארום דער טריבונע זענען געשטאנען העכער 3000 פאהנער.

די פייערונג האט זיך אנגעהויבען 8 אווענד. היטלער איז ענטוזיאסטיש אויפגענומען געווארען.

נאך מיניסטער געבעלס רעדע האט גענומען א ווארט קאנצלער היטלער, וועלכער האט אין אנהויב געערעדט וועגען 1 מאי און געזאגט אז פון איצט אן וועט דער טאג בעדייטען שאפענד ארבייט.

נאכדעם האט היטלער פארגעלעגט זיין פראגראם פון ערשטען יאהר פון דער אויפבוי פון דער דייטשער נאציאנאלער ארבייט.

„אונזער ערשטער ציל, האט היטלער געזאגט איז קאמף אהן פארדאן, כדי דער נייער פאליטישער געדאנק, דער נייער פאליטישער גלויבען זאל בעהערשען דאס גאנצע פאלק. מיר האלטען פאר אונזער חוב צו בעפרייען אונזער פאלק פון מינדערווערטיגע זאכען, וואס מ'האט איהם קינצליך צוגעטשעפעט. מיר ווילען זאגען דעם פאלק: „דייטש פאלק" דו ביזט נישט צווייטראנגיג, הגם די גאנצע וועלט האט דאס מעהרערע מאל פעסטגעשטעלט.

דייטשען! איהר זענט א פאלק, וואס וועט זיין שטארק, אויב איהר וועט דאס נאר אליין ווילען. די רעגירונג, וועלכע פיהלט זיך מיט דיר, דייטש פאלק צוזאמענגעבונדען, האט נישט קיין אנדערע אויפגאבע, פאר זיך, ווי נאר דיך צו מאכען פריי און גליקליך.

אונזער לאזונג איז: נישט דער מענש לעבט פאר'ן אפמאך, נאר די אפמאכען עקזיסטירען צוליב דעם, כדי צו געבען די מעגליכקייט די מענשען צו לעבען.

נישטא קיין ענטוויקלונג, וואס זאל זיך נישט אנהויבען ביים קוואל פון נאציאנאלען, ווירטשאפטליכען און פאלקס-לעבען. און דער דאזיגער קוואל איז דער דייטשער פויער. מיר ווילען געזונד מאכען דעם דייטשען פויער און פון איהם פיהרט ווייטער דער וועג צום ארבייטער און אינטעליגענט.

כדי צו ליקווידירען די ארבייטסלאזיגקייט ווילען מיר קודם כל אויפלעבען די פריוואט-ארבייט. אין דעם יאהר וועלען מיר אויפטריין ברענגען אין ארדנונג די דייטשע הייזער און וואוינונגען און אזוי ארום שאפען ארבייט פאר הונדערטער טויזענטער. מיר אפעלירען צו אלע דייטשען אז זיי זאלען אליין אונז מיט העלפען, נישט אפשלעפען מיט געבען ארבייט. גלויב נישט דייטש פאלק, אז די פראגע וועגען בעזארגען ארבייט, וועט רעגולירט ווערען פון אויסען, אליין מוזט איהר טון אלץ. זאל קיינער נישט אפשלעפען מיט דעם, וואס ער האט צו טון און וואס ער וועט מוזען טון. יעדער אינדוסטריעלער יעדער הויזבעזיצער, יעדער סוחר, מוז תיכף בעשעפטיגען וואס מעהר מענשען.

אונזער צווייטע אויפגאבע וועט זיין, אין דעם יאהר זיך צו פערנעהמען מיט דער גרויסער אויפגאבע פאר עפענטליכע ארבייטען, אנצוהויבען א גרויסע אקציע פון בויען שאסעען, דאס דאזיגע פראגראם זעהט פאר מיליארדען סומען.

ווייטער וועלען מיר אטאקירען דעם אונערטרעגליכען הויכען פראצענט.

מיר וועלען אויך אדורכפיהרען א האנדעלס-פאליטיק, וואס זאל אונז פערזיכערען א דויערהאפטע פראדוקציע, וואס זאל נישט דאביי צושטערען די דייטשע לאנדווירטשאפט.

מיר שטרעבען צו שלום. אבער די אויסערליכע וועלט וויל נישט אנערקענען אונזער רעכט צום לעבען און צו שיצען דאס פאטערלאנד.

אויב די וועלט איז געגען אונז, מוזען מיר ערשט זיין פעראייניגט. זאל די וועלט וויסען, אז מען וועט אונז קיינמאל נישט צווינגען צו אנערקענען א פרעמדען יאך!

אונזער רוף צו גלייכע רעכט וועט מען עוין נישט בעזייטיגען פון אונזער פאלק. אויב עס געפינען זיך צווישען אונז פעררעטער, וועט דאס דייטשע פאלק נישט מעהר דולדען די מענשען, וועלכע זענען נישט פאר די דייטשען.

„יום=טוב פון ארבייט" אין דייטשלאנד

נעכטיגע פייערונג אין בערלין. — הינדענבורג און היטלער געזעסען אין איין אויטא

בערלין, 1. (ספ. טעל.)

אנשטאט די 1. מאי פייערונג האבען די היטלעריסטען איינגעפיהרט א „יום-טוב פון ארבייט". אין גאנץ דייטשלאנד זענען נעכטען פארגעקומען פייערונגען אונטער דעמזעלבען נאמען.

אין בערלין איז אין „לוסטגארטען" פארגעקומען א גראנדיעזע היטלעריסטישע מאניפעסטאציע. צו דער פייערונג זענען געקומען הינדענבורג און היטלער, וועלכע זענען צוזאמען אנגעפאהרען אין זעלבען אויטא.

נאכ'ן מיניסטער געבעלס האט גערעדט פרעזידענט הינדענבורג, וועלכער האט אנגעוויזען אז די הויפט-ארבייט פון דער רעגירונג איז צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט.

נאך קאנצלער היטלער האט געהאלטען א רעדע.

ביכער, וואס זענען טריפה

אינסברוק, (י.ט.א.) די יודישע בוכהענדלער אין ברעסלוי זענען אויפגעפאדערט געווארען ארויסצונעמען פון די שויפענסטער ביכער פון ליאן פויכטוואנגער, יאקאב וואסערמאן און עמיל זאלא.

רעוויזיע אין בערלינער „דזשאינט"-ביורא

אינסברוק, (י.ט.א.) אין „דזשאינט"-ביורא אין בערלין איז די טעג דורכגעפיהרט געווארען א רעוויזיע. מען האט צוגענומען די שליסלען פון לאקאל, און דער הויז-וועכטער האט בעקומען א בעפעהל, קיינעם נישט אריינצולאזען אהן א ספעציעלער ערלויבניש פון דער מאכט. צומארגענס איז ערלויבט געווארען ווידער צו עפענען דאס ביורא. קיינער פון די „דזשאינט"-דירעקטארען געפינט זיך איצט נישט אין בערלין.

א יודישער יוריסט בעשטימט אלס אמעריקאנער געזאנדטער אין שוועדען

ניו-יארק. (יט"א) פרעזידענט רוזוועלט האט בעשטימט אלס אמעריקאנער געזאנדטען אין שוועדען דעם בעקאנטען יודישען יוריסט לאורענס שטיינהארדט. די נאמינאציע דארף נאך בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן אמעריקאנער סענאט.

שטיינהארדט, וועלכער איז א מיטאייגענטימער פון דער אדוואקאטען-פירמע „גוגענהיים, אונטערמייער און מארשאל", איז אנ'אקטיווער ציוניסט און עקזעקוטיוו-מיטגליד פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער פעדעראציע.

תענית צבור אין טשעכיען

פראג, 1 (יט"א טעלעגראפיש)

דער ראבינאט האט בעשטימט א תענות צבור פון אלע טשעכישע יודען, אין דעם זעלבען טאג וועלען אין די שוהלען אפגעריכט ווערען תפילות.

„שיר" „שיר"

לאדזשר יודישער מוזיק=פעראיין „שיר"

זאל פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20

היינט, דינסטאג, ד. 2 מאי, 8.45 אווענד קומט פאר

א גרויסער קאנצערט

אין פראגראם: ג. פ. הענדעל'ס

„יהודה המכבי"

אראטאריום אין 3 טיילען

אויסגעפיהרט דורכ'ן „שיר"=כאר, קנאבען-כאר פון דער גרויסער סינאגאגע, לאדזער פילהארמאנישען ארקעסטער און סאליסטען: פרל. ס. קראפיווניק (סאפראן) ה. זשעבראווסקא (אלט), אויבערקאנטאר פון ווארש. טלאמאצקער סינאגאגע

משה קוסעוויצקי (טענאר)

און ל. ריאזאנצעוו (באס).

דירעקציע: פראפ. י. פיוווישיס || ביים קלאוויר: פ-ר. ארא סוראוויטש

בילעטען פון 1 זל. ביז 4.90 צו בעקומען אין קאסע פון פילה'

„שיר" „שיר"

ארלע דאר'פען וויסען!

צום זומער סעזאן בעקומט איהר

רעשטען

פון די בעסטע קוואליטעטען ביליצער. טאמאשאווער און אנדערע נייעסטע מאדערנסטע מוסטערען פון הערען= און דאמען=שטאפען

פאר מענער: אויף אנציגער, אויף פאלטענס

מיט 30% ביליגער — קומט און איבערצייגט אייך!

פאר דאמען: אויף פאלטענס, אויף קאסטיומען

געדענקט דעם אדרעס — נור ביי

R. SZCZĘŚLIWY

5 נאוואמיעסקא 5, פראנט, 2. שטאק.

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען א גרויסען ערפאלג!

Dr. Wajnberg

ספעציאליסט פון לונגען- הארץ- און סקלעראז-קראנקהייטען

ציגעל=גאס 11, טעל. 126-02

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוו.

פאר גאלד, ביזשוטעריע און לאמבארד- קוויטעם צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

LABORATORJUM

Chemiczno-Bakterjologiczne

Inż. Ch.em. F. SZAC

ul. Piotrkowska 37, tel. 230-85

Wszelkie analizy przemysłowe: wody, mydła, oleiny, artykułów spożywczych i t. d.

Ceny zniżone

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאריש פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

די פערוואלטונג פון דער געזעלשאפט צו פלעגען קראנקע

„בקור חולים" און קאמיטעט „אוזדראוויסקא"

מאכען בעקאנט, אז אין חודש מאי 1933 וועלען פארקומען הזכרות אין דער שוהל פון דער געזעלשאפט, פלאץ וואלנאשטשי 10, צו וועלכע עס לאדען איין קרובים, פריינד און בעקאנטע לויט פאלגענדען סדר:

דעם	2	מאי	7.30	פריה	נאך נ"ע	יוסף פערלבערג
„	3	„	7.30	„	„	מאריא גאלדסאבעל
„	5	„	7.30	„	„	אברהם פיקיעלני
„	6	„	10	„	„	אדאלף ב. ראזענטאל
„	7	„	1	בייטאג	„	יאדוויגא ארבוזאווא
„	10	„	7.30	פריה	„	הרב אלי' חיים מייזעל
„	11	„	12 30	בייטאג	„	ניסן האנפטווארצעל
„	12	„	12.30	„	„	מאריע גראדזענסקא
„	12	„	1	„	„	טעקלא געב. שפמאן רוטשטיין
„	14	„	7.30	פריה	„	בערטאלד בלום
„	14	„	7.30	„	„	מאריאן פרישער
„	15	„	7.30	„	„	שמואל פיאטרקאווסקי
„	15	„	7.30	„	„	יוליוש ראזענטאל
„	17	„	7.30	„	„	רעבעקא פרוסאק
„	17	„	12.30	בייטאג	„	שרה ווישעוויאנסקא
„	19	„	12.30	„	„	אולריך וואלאזשינסקי
„	19	„	1	„	„	ראזאליא און מוריצי מאנטשקי
„	20	„	10	פריה	„	יעטטא קעללער
„	21	„	7.30	„	„	אסתר כאהן
„	26	„	7.30	„	„	עליאש טעפלער
„	28	„	7.30	„	„	יוליאן שענוויץ
„	28	„	12.30	„	„	שמעון וואלמאן
„	30	„	12.30	„	„	מאוריצי שרעטער
„	30	„	1	בייטאג	„	נאטאליא בארוך

נעכטיגע 1. מאי־פייערונגען

אין לאדז

(2) דאס ארבייטענדע לאדז האט נעכטען גע־פייערט דעם 1־טען מאי.

פון סאמע אינדערפריה אן האבען זיך אנגע־הויבען צו זאמלען אויפ׳ן וואנר׳ רינעק גרויסע מאסען ארבייטער מיט פעהנער און ארקעסטערס.

די קאנצענטרירונג פון די ראיאן־אפטיילונגען איז פארגעקומען אין פולשטענדיגער ארדנונג.

די גאסען, מיט וועלכע עס זענען געגאנגען די ראיאן־גרופען, זענען בעוואכט געווען פון פאלי־ציי־פאסטענס אין שטאלענע קאסקעס.

אויף די גאסען, וואס פיהרען צום וואלזי רינעק האבען מעהרערע פאליציי־פאטרולען לעגי־טימירט די דורכגייער.

דער דעמאנסטראציע־צוג האט זיך אנגעהויבען ארום 11 א זייגער. בראש פון דער דעמאנסטרא ציע זענען געגאנגען

די פ. פ. ס.

זייער ראיאן־קאמיטעט, ראטמענער, נאכדעם אלע זייערע פעראיינען און אינסטיטוציעס מיט די פעהנער און טראנספאראנטען און ארקעסטערס.

נאך די פ.פ.ס. איז געגאנגען

די דייטשע ארב.־פארטיי

דאס מאל אין א קליינע צאהל, אויך מיט פעהנער און טראנספאראנטען.

נאך זיי איז געגאנגען

דער „בונד"

צום ערשט זענען געגאנגען די בונדישע ראט־מענער און קאמיטעט־מיטגלידער, דאן האט מען גע־טראגען די פאהן פון קאמיטעט. ווייטער זענען גע־גאנגען די פראפעסיאנעלע פעראיינען מיט זייערע פעהנער, די ארבייטער - פרויען - געז. „יא"ף", מיט זייער פאהן, „יוגענד־בונד", „צוקונפט", „מאר גענשטערן".

א בעזונדער׳ס אימפאזאנטען איינדרוק האט געמאכט אין דער בונדישער דעמאנסטראציע די ריי־זיגע רויטע פעהנער אהן אויפשריפטען, וועלכע זע־נען געטראגען געווארען פון יוגענדליכע.

נאך דעם „בונד" זענען געגאנגען

די רעכטע „פועלי־ציון"

אויך דער צוג איז אויסגעפאלען זעהר אימפאזאנט, דער צוג איז געווען בעדייטענד גרעסער ווי פארא־יאהרען.

א גרויסע צאהל איז אויך געווען צוגעפאהרענע פון דער לאדזער פראווינץ. די פועלי־ציון דעמאנ סטראנטען האבען געטראגען א חוץ די רויטע פעה נער און טראנספאראנטען מיט פערשירענע העב־רעאישע און יודישע אויפשריפטען. צווישען די אויפ שריפטען זענען אויך געווען ספעציעלע לאזונגען פאר דעם ארבייטענדען ארץ־ישראל.

נאך די „פועלי ציון" זענען ווידער געגאנגען איניגע פעפעסישע אפטיילונגען, וועלכע האבען גע שלאסען דעם צוג.

איבערן גאנצען וועג פון שייבלער׳ס מארק ביז צום ברידער־קבר האבען די דעמאנסטראנטען גע־זינגען ארבייטער־לידער, יודישע און פוילישע, און געווארפען פערשידענע לאזונגען.

אין אלגעמיין איז די דעמאנסטראציע אדורך פולשטענדיג רוהיג.

עס זענען פערנאטירט געווארען בלויז עטלי־כע אינצידענטען מיט קאמוניסטען, וועלכע האבען געפרובט אנטיילצונעהמען אין דער דעמאנסטראציע (אויף גלובנא־גאס און ראג פעטריקאווער און זא־װאדזקא).

פון צווישען זיי איז פערהאלטען געווארען א רייה פערזאנען אויף דער וואלטשאנסקא, זאוואדזקא און גדאנסקא.

ביים ברידער־קבר

אויף פאלעשיע זענען אויפגעשטעלט געווארען איי־ניגע טריבונעס, פון דער פעפעסישער טריבונע הא־בען גערעדט: סענאטאר קאפטשינסקי, גראדזשיצקא, א.אנד. מצד׳ן „בונד" האט גערעדט פון דער בע־פעסישער טריבונע ה׳ נוטקעוויטש.

צו די דייטשע ארבייטער האט גערעדט רעד. צערבע, און פון בונד ראטמ. מילמאן. צו די בונ־דישע דעמאנסטראנטען האבען גערעדט ה׳ ווירא־װסקי, ראטמ. פר׳ ראזא אייכנער פון דער יוגענד — גאטאיינער. מצד פ.פ.ס. האט גערעדט צו די יודישע ארבייטער סענ. קאפטשינסקי, מצד די דייטשע אר־בייטער — רעד. הייקע. פון דער פועלי ציוניסטי־שער טריבונע האבען גערעדט לעווין, קרוי, ראבינא וויטש, א.אנד. צווישען אנדערע האבען זיי אויך דערמאנט די נויטיגקייט פון אן ארבייטער־צענטער פאר די יודישע ארבייטער אין ארץ־ישראל.

די פוילישע, דייטשע און פערשטענדליך אויך די יו־דישע רעדנער האבען שטארק גערעדט וועגען אנטי סעמיטיזם, יודען־העצע און אויפגעפאדערט די ארביי־טער נישט צו דערלאזען זיך בעאיינפלוסען פון אנ־טיסעמיטישע, אדער אנטי־דייטשע אגיטאציע, וועל כע קען ברענגען שאדען די געמיינזאמע אינטערע־סען פון פוילישען, יודישע און דייטשען פראלע־טאריאט.

די רעדעס זענען אויפגענומען געווארען פון די ארבייטער מיט גרויס בייפאל. נאך די רעדעס האבען די ארקעסטערס געשפילט ארבייטער־לידער און דער עולם איז זיך רוהיג פונאנדערגעגאנגען.

ביי די לינקע פועלי־ציון

דער דעמאנסטראציע־צוג פון די לינקע פועלי ציון איז אין דער לעצטער מינוט פערבאטען גע־װארען.

אין די גאסען פון וושכאדניע, וואלבארסקא, אלט שטאט, קילינסקיעגא, נארוטאוויטשא, וואלטשאנ־סקא און שרודמייסקא, האבען זיך געזאמעלט גרע־סערע גרופען יודישע ארבייטער און געווארפען לא־זונגען פון לינקע פועלי ציון.

אין אווענט איז אין זאל פון געוועלשאפט פריינט פאר׳ן ארבייטענדיגען פאלעסטינע פארגעקומען א מאי־אקאדעמיע.

געעפענט די אקאדעמיע האט ה׳ עדעלמאן, מעניני דיומא האבען גערעדט די ה״ה סטאלארסקי, בראנד און יאמא. דיכטער ה׳ מלאך און ה׳ יאגא זיא בען זעהר געלונגען רעציטירט פראלעטארישע לא־פונגען. מיט׳ן געזאנג פון דער שבועה און „אינ־טערנאציאנאל" איז די אקאדעמיע פערענדיגט גע־װארען.

* * *

א רייה לאדזער פאבריקען איז נעכטען נישט געווען טעטיג, צוליב׳ן אנטייל פון די ארבייטער אין דער דעמאנסטראציע.

עס האבען אויך נישט פונקציאנירט די בע־זונדערע אגענדעס פון מאגיסטראט.

פון די גרויסע פאבריקען איז נעכטען גע־שטאנען די „ווידזעווער מאנופאקטור".

היטלעריסטישע פאהן אויפ׳ן דייטשען קאנסולאט אין לאדז

אויפ׳ן דייטשען קאנסולאט (פעטריקאווער גאס) זענען נעכטען געווען אויסגעהאנגען געווארען 2 פעהנער — איין פאהן מיט א שווארצען אדלער, און די צווייטע פאהן מיט א ריזיגען שווארצייען האקענקרייץ. די דאזיגע פעהנער זענען ארויס־געהאנגען געווארען אין שייכות מיט׳ן „טאג דער נאציאנאלער ארבייט". וואס איז נעכטען געפייערט געווארען אין דייטשלאנד.

דער האקענקרייץ האט זיך נעכטען געוויזען צום ערשטען מאל אויף אן אפיציעלער פאהן — צום ערשטען מאל אין לאדז.

די לינקע פ. צ.

האבען פארמירט א דעמאנסטראציע אויף גענ־שא גאס, א גרויסע מאסע פון זייערע פעראיינען און אינסטיטוציעס האבען געטראגען פעהנער און טראנספאראנטען מיט פערשירענע לאזונגען.

אויך אין דער דעמאנסטראציע פון די לינקע פ.צ. האבען זיך איינינגע מאל אריינגעריסען קאמוניסטישע גרופען, וועלכע זענען פון דער פאליציי פונאנדערגע טריבען געווארען.

די רעכטע פ. צ.

האבען אויך אנגעהויבען זייער דעמאנסטראציע פון דער לעשנא גאס און האבען זיך פעראייניגט מיט דער דעמאנסטראציע פון די פ.פ.ס. אויף נזשי באווסקא פלאץ.

די קאמוניסטען

האבען געפרובט איינארדנען א מיטינג אויפ׳ן באנק־פלאץ, נאר פאליציי האט זיי פונאנדערגע־טריבען.

ביים פונאנדערטרייבען א קאמוניסטישע דעמאנ סטראציע דורך דער פאליציי אויף נאלעווקעס זענען געפאלען עטליכע שאסען פון וואס איניגע זענען פערוואונדעט געווארען.

די סאנאטארישע פראפ. פעראיינען

האבען נעכטען אויך דעמאנסטרירט. פערזא מעלט האבען זיי זיך אויף טרעמבאצקא 11, און זע בען אוועק אין א דעמאנסטראציע. צום דאמבראווסקי פלאץ.

די אומאבהענגיגע סאציאליסטען

האבען אפגעהאלטען א מיטינג אויף מיראווסקי פלאץ און זייער דעמאנסטראציע האט זיך אויפגע־לעזט אויף לעשנא 40.

1. מאי אין קראקא

קראקא, 1. (טעלעפאניש).

די טראמוויען האבען נעכטען נישט קורסירט, און אויך אין א טייל פאבריקען האט מען נישט געארבייט.

עס זענען פארגעקומען דעמאנסטראציעס און מאניפעסטאציעס.

ארעסטען זענען פארגעקומען צווישען קאמו־ניסטען.

1. מאי־פייערונג אין וויען

וויען, 1. (ספ. טעל.)

די 1־מאי פייערונג איז אין וויען איבער רוהיג.

עס איז פארגעקומען א גרויסע מאניפעסטאציע אין צענטער פון שטאט.

די וויכטיגסטע קאמוניקאציע־פונקטען זענען בעזעצט געווארען מיט מיליטער. דער צוטריט צום צענטער איז נאר דערלויבט געווארען אויף לעגי־טימאציעס.

1. מאי אין מאסקווע

מאסקווע, 1. (ספ. טעל.)

די פייערונג פון 1־טען מאי אין מאסקווע איז אויך פערוואנדעלט געווארען אין א גרויסע מיליטע־רישע מאניפעסטאציע.

אויפ׳ן „רויטען פלאץ" איז פארגעקומען א גראנדיעזער מיליטערישער פאראד און געג. ווארא־שילאוו האט געהאלטען א גרויסע רעדע צום מילי טער, וועלכע האט אויך אפגעגעבען א שבועה.

די פייערונג האט זיך פערענדיגט מיט א דע פילאדע פון אלע מיליטערישע אפטיילונגען.

מאסקווע, 1. (ספ. טעל.).

ביי דער מיליטערישער פאראד זענען געווען אנוועזענד סטאלין, קאלינין און מאלאטאוו, אויך דער גאנצער דיפלאמאטישער קארפוס איז געקומען, בלויז דער ענגלישער אמבאסאדאר האט זיך נישט בעוויזען.

אין דער מיליטערישער דעפילאדע האבען זיך בעטייליגט 30 טויזענד זעלנער, און עס זענען פער־בייגעפיהרט געווארען 500 לייכטע טאנקען, 300 לופט־שיפען און א גרויסע צאהל שווערע טאנקסען פון דער סאוויעטישער פראדוקציע.

אין שפאניע

מאדריד. 1. (ספ. טעל.)

אלע פאבריקען זענען נישט געווען טעטיג. דער גאנצער ראד־פערקעהר איז געווען אפגעשטעלט. קיין שום צייטונג איז נישט דערשינען. אין אלגע־מיין האט געהערשט רוה.

אין פראנקרייך

פאריז, 1. (ספ. טעל.)

דער 1־טער מאי איז אין פאריז אריבער רוהיג. אין איניגע פאבריקען האט מען נישט געארבייט. און אין מאנכע ערטער איז דער ראד־פערקעהר גע וועז אפגעשטעלט.

אויף דער פראווינץ איז געווען רוהיג. אין ליל איז געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען קא מוניסטען און פאליציי.

אין אמעריקא

ניו־יארק, 1. (ספ. טעל.)

אין ניו־יארק איז אויף אוניאן־סקוועד פארגע־קומען א גראנדיעזע סאציאליסטישע מאניפעסטא־ציע.

טויזענדער פאליציאנטען האבען געהאלטען א ־ד נונג און זענען געווע זפערזעהן מיט גאזבאמבעס.

אין טשיקאגא האבען אויפגעריסען פינף באמ־בעס.

אין ווארשא

ווארשא, 1. (טעלעפאניש פון אונזער קאר־רעספאנדענט).

די נעכטיגע 1־טער מאי־פייערונג איז אין ווארשא אריבער מיט א רייה אינצידענטען און אויך שיססעריי אויף איניגע ערטער. פערהאן אויך פער־וואונדעטע.

די פ. פ. ס.

האבען געהאט זייער הויפט־זאמעלפונקט אויף גזשיבאווסקא פלאץ.

פון באלד אינדערפריה האבען אהינגעשטראמט פערבאנדען און פעראיינען, וועלכע זענען געקומען גרויסע גרופען מיט פעהנער פון אלע פעפעסישע אויך פון די פערשידענסטע ווארשאווער קווארטאלען.

ארום צעהן א זייגער האט די פעפעסישע מיליץ בעזעצט דעם גזשיבאווסקא־פלאץ און די איינגענג פון אלע ארטיגע גאסען.

ארום דריי פערטעל עלף איז געקומען צו א מהומה צוליב דעם, וואס ביים רוג קרולעווסקא און גראניטשנא האבען זיך א גרופע קאמוניסטען אריינגעריסען אין א פעפעסישער גרופע און איבער־געריסען די רייה. די פעפעסישע מיליץ האט זיך גע־ווארפען אויף די קאמוניסטען זיי צו בעזייטיגען פון דער דעמאנסטראציע, און עס איז דאביי געקומען צו א געשלעג און א גרויסע מהומה און א געלויף. די מהומה האט זיך באלד איינגעשטילט.

די פעפעסישע רעדנער האבען גערעדט אויף פינף טריבונעס און אויף לאסט־אויטאס, נאכדעם זענען זיי אוועק אין א דעמאנסטראציע איבער דער שטאט.

די פראקעס

האבען געהאט זייער צענטראל־פונקט אויפ׳ן טעאטער־פלאץ. דארט האבען זיי זיך פערזאמעלט מיט זייערע פעהנער און טראנספאראנטען צווישען וועלכע עס איז אויך געווען אן אויפשריפט: „מיר פאדערען צו פערקלענערן ס׳דירה־געלד". פון טע־אטער־פלאץ איז די דעמאנסטראציע אוועק איבער פערשידענע הויפט־גאסען פון שטאט.

דער בונד

האט זיך געהאט פערזאמעלט אויף מוראנאווער פלאץ. אלע בונדישע פעראיינען און אינסטיטוציעס זענען געווען פערטרעטען מיט פעהנער, און טראנ־ספאראנטען בעגלייט מיט א גרויסע מאסע.

די דעמאנסטראציע פון בונד האט זיך פעראיי־ניגט מיט דער פעפעסישער דעמאנסטראציע אויף גזשיבאווסקא. אויך די בונדישע דעמאנסטראציע איז אויף איינינגע ערטער איבערגעריסען געווארען דורך קאמוניסטען צוליב וואס עס איז געקומען צו א טומעל.

אויף רוג קארמעליצקא און לעשנא האט פאלי־ציי פונאנדערגעטריבען א גרויסע גרופע קאמוניס־טען.

20 בעריהמטע ענגלישע פראפעסארען

פראטעסטירען געגען די פערפאלגונגען פון יודישע געלעהרטע אין דייטשלאנד

לאנדאן. (י. ט. א.) אין דער לאנדאנער „טיימס" איז פערעפענטליכט געווארען א בריף, אונ טערגעשריבען דורך 20 בעדייטענדע ענגלישע גע־לעהרטע וועלכע פראטעסטירען געגען דער בעזייטי־גונג פון פראפ. דר. בערנארד צאנדעק פון דער ליי־טונג פון שפאנדוי־שפיטאל, אין בערלין, מחמת דעם וואס ער איז א יוד.

פראפ. צאנדעק שרייבען די ענגלישע וויסענ־שאפטס־לייט, איז נישט בעזייטיגט געווארען מחמת דעם, וואס עס זאל איהם האבען פארגעווארפען וועל־כע עס איז פאליטישע טעטיגקייט, נאר איינציג און אליין דערפאר, וואס ער איז א יוד.

עס שיינט אונז צו זיין אומדענקבאר, שרייבען די ענגלישע געלעהרטע, ווייטער, אז וועלכע עס איז קאנטראלירבארע אומשטענדען זאלען האבען גע־קענט בעאיינפלוסען לרעה זיין גלענצענד וויסענ־שאפטליך ווערק, פראפ. צאנדעק איז הויך־בעריי־טענד אין דער וויסענשאפט. דער ווערט פון זיינע בייטראגען פאר דער סעקסואל־פיזיאלאגיע איז אנ־ערקענט איבער דער גאנצער וועלט. אונצעהליגע ליידענדע פערדאנקען איהם און זיין ווערק דאס, וואס זייערע ליידען האבען אויפגעהערט. א דאנק איהם איז געוואקסען דער רוהם פון דער דייטשער מעדי־ציניש וויסענשאפט. און מיר, וואס זענען גע־פיהרט געווארען דורך זיין ווערק, דריקען איהם אויס אונזער אנערקענונג.

פראפ. צאנדעק ווערט ווייטער געזאגט אין דעם בריף, איז באין אופן נישט דער איינציגער יודי־שער וויסענשאפטס־מאן, וועלכען עס האבען גע־טראפען די לעצטע געשעהענישען אין דייטשלאנד. אונז געהט אן די וויסענשאפט און נישט די פאליטיק. אונזער לאנד פלעגט תמיד ארויסווייזען א גרויס־מוטיגע גאסטפריינדליכקייט לגבי פאליטיש־געיאגטע. עס שיינט אונז, אז גרויסבריטאניען וועט גוט טון, אויפקלערענדיג אז עס וועלען אין אונזער לאנד קענען געפינען א זיכער מקום־מקלט און די מעגליכ קייט פארטצוזעצען זייער וויסענשאפטליכע טעטיג קייט די אינטעלעקטואלען, וואס ווערען פערעכענט צו די איידעלסטע גייסטער אין היינטיגען דייטש־לאנד און וואס זענען בעזייטיגט געווארען פון זיי־ערע שטעלונגען בלויז דערפאר, וואס זיי זענען צו־פעליג יודען.

דעם בריף האבען צוו. אנד. אונטערגעשריבען פראפ. דזשוליען העקסלי, פראפ. קיילין (פראפעסאר פון ביאלאגיע אויף דער קעמברידזשער אוניווערזי־טעט), פראפ. ווילסאן (אנאטאמיע, קעמברידזש), פראפ. בענקראפט (פיזיאלאגיע, קעמברידזש), פראפ קארלטאן (אקספארד), און פראפ. גרינוואוד (עדינ בארג).

אין עסטלאנד ווערט נישט צוגעלאזען

די גרינדונג פון אן אנטיסעמיטישער סטודענטען־קארפאראציע

טאלין (יט"א) א קליינע גרופע יונגע סטו־דענטען האט זיך געווענדעט צום אוניווערזיטעטס־סענאט וועגען דער ערלויבניש צו גרינדען א קאר־פאראציע, אין וועלכער עס זאלען אויפגענומען ווערען סטודענטען פון אלע נאציאנאליטעטען חוץ יודען.

דער אוניווערזיטעטס סענאט האט איבערגע־שיקט די ווענדונג דעם אז. גער. „סטודענטען־פאר־לאמענט". וועלכער האט איינשטימיג זיך ארויסגע־זאגט געגען ערטיילען די ערלויבניש. געגען דער גרינדונג פון אנטיסעמיטישער קארפאראציע האבען זיך אויך ארויסגעזאגט די דייטשע מיטגלידער פון „סטודענטען־פארלאמענט".

דערמארדעט דעם פרעזידענט פון פערו

ל י מ א, 1 (ספ. טעל.)

דער פרעזידענט פון פערו סאנשעסט סערא איז דערשאסען געווארען, אין מאמענט, ווען ער האט פערלאזען די אויסשטעלונג פון מיזישער ערציהונג.

דעם פרעזידענט האט מען באלד געמאכט אנ׳אפעראציע און באלד נאכדעם געשטארבען.

דעם אטענטאט האבען אויסגעפיהרט דריי פערזאן, וועלכע האבען אין זעלבען מאמענט גע-שאסען אויפן פרעזידענט.

צוויי פון זיי, וועלכע האבען געוואלט ענט-לויפען, האט פאליציי דערשאסען און דעם דריטען ארעסטירט.

פון פרעזידענטס סוויטע זענען צוויי זעלנער דערשאסען געווארען און 5 זענען פערוואונדעט געווארען.

דער איצטיגער אטענטאט איז שוין דער צווייטער אויפן זעלבען פרעזידענט. פון ערשטען אטענטאט איז דער פרעזידענט ארויס בלויז א פערוואונדעטער.

ל י מ א, 1 (ספ. טעל.)

דער מיניסטארען-ראט האט אפגעהאלטען א ספעציעלע זיצונג און אלס צייטווייליגער פערטרע-טער פון דערמארדעטען פרעזידענט, בעשטימט דעם קריגס-מיניסטער גען. בענעווידעס.

אין דער שטאט האט מען ערקלערט בעלא-גערונגס-צושטאנד.

ל י מ א, 1 (ספ. טעל.)

בראש פון אטענטאט איז געשטאנען אהעל-ראדא הורטאדא דע מענדאזא, א מיטגליד פון דער אפאזיציע „אפריסטא". ער איז צוגעגאנגען צום פרעזידענטס אויטא און געגעבען איינציגע רעוואל-ווער-שאסען אויפן פרעזידענט.

די לוי׳ פון דערמארדעטען פרעזידענט וועט פארקומען דינסטאג.

אויסגעשלאסען אלע יודען פון סוחרים-פעראיין אין ברעסלוי

ברעסלוי. 1־ (ספ. טעל.)

אויף א פערזאמלונג פון ברעסלויער סוח-רים-פעראיין איז בעשלאסען געווארען אויסצושלי-סען אלע יודען פון פעראיין. באלד נאכ׳ן דאזיגען בע-שלוס האבען אלע יודען געמוזט פערלאזען דעם זאל.

אריער-פאראגראף אנגענומען פון דייטשען מלוכה-פרעסע-פערבאנד

בערלין, 1. (יט"א טעלעגראפיש).

דער מלוכה-פרעסע-פערבאנד האט אנגענומען דעם אריער-פאראגראף.

ענגלישער פארלאמענט איז אויפ-געריגט געגען דייטשלאנד

לאנדאן, 1. (ספ. טעל.)

אין ענגלישען פארלאמענט האט נעכטען א דעפוטאט פון דער לייבור-פארטיי אויפגערעגט דער רעגירונג וואסערע תשובה זי האט געגעבען די דייטשען אויף דעם דייטשען פראטעסט אין צוזאמע-האנג מיט דער בעקאנטער דיסקוסיע אין ענגלישען פארלאמענט.

דער וויצע-פרעמיער באלדווין האט געענט-פערט אז דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער האט נישט געהאלטען פאר נויטיג צו ענטפערן אויפ׳ן דייטשען פראטעסט.

דער דערמאנטער דעפוטאט האט דאן ערקלערט אז די ענגלישע רעגירונג האט בכלל נישט גע-דארפט אננעהמען דעם דייטשען פראטעסט און דער דייטשער רעגירונג האט מען געדארפט אויפמערקזאם מאכען אז דעם ענגלישען פארלאמענט קאן מען נישט בעהאנדלען אויף דעם זעלבען אופן ווי די דייטשע רעגירונג בעהאנדעלט דעם רייכסטאג.

אויך די ענגלישע פאשיסטען פרובען זיך...

אנטיסעמיטישע פלוג-בלעטער אויף די לאנדאנער גאסען כאפען אבער זייער פסק אויפ׳ן ארט

לאנדאן, 1. (יט"א טעלעגראפיש).

נעכטען אוונט, ווען עטליכע טויזענד מאן זענען ארויס פון די קינאס און טעאטערען, האבען זיי זיך אנגעשטויסען אויף א גרופע פאשיסטען, וועל-כע האבען פערשפרייט אנטיסעמיטישע בלעטער און דערביי געמאכט אנטיסעמיטישע אויסרופען.

בעת׳ן צוזאמענשטויס זענען מעהרערע קאשיס-טען פערוואונדעט געווארען, פאליציי האט דעם עולם צוטריבען און עטליכע פאשיסטען ארעסטירט.

נישט פערפאכטען יודען קיין בנינים, פלעצער און זאלען און קינדיגען די אפמאכונגען

פעראַרדנונג פון בערלינער אבערבירגער

בערלין, 1 (יט"א טעלעגראפיש)

דער אבערבירגערמייסטער האט ארויסגע-געבען א פעראַרדנונג, לויט וועלכער יודען טאר מען נישט פערפאכטען קיין שטאטישע בנינים, פלעצער, זאלען א.א.וו. אלע ביזאיצטיגע אפמאכונגען מוזען געקינדיגט ווערען.

דער פראצעס פון שמשון ברוינ-שטיינ׳ס פייניגער

אפגעלעגט שוין צום זעקסטען מאל

ט ש ע ר נ א ו י ק. (יט"א) דער פראצעס פון די זשאנדארמען, וואס האבען געפייניגט שמשון ברוינשטיינען, דעם פועלי ציוניסטישען פיהרער פון דער בוקאווינער שטאדט יעדינעץ, איז ווידער-אמאל – שוין דאס זעקסטע – אפגעלעגט געווארען.

ווי בעקאנט, איז שמשון ברוינשטיין אויף אנ׳אכזריות׳דיגען אופן געפייניגט געווארען דורך די זשאנדארמען, וועלכע האבען אויף דעם וועג געוואלט ארויסצווינגען פון איהם פאלשע ערקלע-רונגען וועגען זיין כלומרשט-קאמוניסטישער טע-טיגקייט.

נאך א קורצער געריכטס-פערהאנדלונג, בעת וועלכער די בעשולדיגטע זשאנדארמען האבען גע-לייקענט די זיי פארגעווארפענע מעשים און דעם. אדוו. מיכאל לאנדוי האט אין נאמען פון געליטע-נעם אונטערשטיצט די בעשולדיגונג, האט דאס געריכט ווידעראמאל בעשלאסען אפצולעגען דעם פראצעס ביז׳ן 27-טען יוני צוליב דעם, וואס עס האבען זיך נישט געשטעלט איניגע קרוין-עדות.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אז אין יוני ה.י. וועט אפלויפען א גאנץ יאהר זייט שמשון ברוינ-שטיין איז אין דער זשאנדאמעריע אויף א בעסט-יאלישען אופן געפייניגט געווארען. לכתחילה איז דער פראצעס געווען בעשטימט פארצוקומען אין יולי פ.י. זייט דאן איז ער אפגעלעגט געווארען אויף פאלגענדע טערמינען: 18-טען אקטאבער, 20-טען דעצעמבער, 14-טען פעברואר, 25. אפריל און איצט ווידער ביז דעם 27-טען יוני.

סאוויעטישער אמבאסאדאר ביים מארשאל פילסודסקי

ווארשא, 1. (טעלעפאניש).

נעכטען האלב 6 א זייגער האט מארשאל פיל-סודסקי אויפגענומען אויף אבאודיענץ דעם סאוויע-טישען אמבאסאדאר אנטאנאוו אווסיענקא, און דער אבוועזענהייט פון מיניסטער בעק.

די אפאזיציע וועט נישט אנ-טיילנעמען אין דער נאציאנאל-פערזאמלונג

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

די אפאזיציאנעלע קלובען האבען זיך נעכ-טען ווייטער בעראטען און יעדער בעזונדער הא-בען אנגענומען בעשלוסען, נישט אנטיילצונעהמען אין דער נאציאנאל-פערזאמלונג אויף וועלכער עס וועט געוועהלט ווערען דער נייער מלוכה-פרעזי-דענט.

פראיעקט ביליגער צו מאכען דעם באהן-טאריף

ווארשא, 1 (טעלעפאניש).

אין באהן-מיניסטעריום ווערט איצט געאר-בייט איבער׳ן פראיעקט צו פערקלענערען דעם באהן-טאריף פון 25 ביז 40 פראצענט.

היטלעריסטישע פאהן אויף דער דייטשער באטשאפט אין ווארשא

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

נעכטען האט מען אויפן בנין פון דער דיי-טשער באטשאפט אין ווארשא ארויסגעהאנגען, צום ערשטען מאל, די היטלעריסטישע פאהן.

ארעסטירט דעם געוו. יודישען פאליציי-פרעזידענט און פרעזעס פון צענטראל-פעראיין

אינסבּרוק. 1 (יט"א טעלעגראפיש)

אין פראנקפורט איז ארעסטירט געווארען דער ארטיגער פרעזעס פון צענטראל-פעראיין ד"ר מארעק. ס׳איז אויך ארעסטירט געווארען דער געוו. פאליציי-פרעזידענט ד"ר שטיינבערג.

נעכטיגע ציהונג פון דער „דאלארובקע"

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

אין דער נעכטיגער ציהונג פון דער „דאלא-רובקא" זענען ארויס די געווינסען אויף פאלגענדע נומערן:

12,000 דאלאר אויפ׳ן נומער 850560.

3,000 דאלאר אויף די נומערן 377771, 1329952.

1.000 דאלאר אויף נומערן 1438881, 481290, 1317868, 218399, 1284125, 1414763, 1459996.

500 דאלאר אויף נומערן 1163553, 16804, 487443, 567093, 62007, 1265718, 1287658, 408115, 466446, 632724.

100 דאלאר אויף נומערן 207895, 476197, 766278, 100045, 1219409, 200976, 89264, 622282, 213551, 549186, 1099199, 850270, 358429, 772994, 889947, 814667, 119575, 114887, 570292, 1161017, 137623, 3542, 427530, 472726, 411954, 1404844, 1348055, 488860, 562022, 175661, 428894, 1395702, 1491106, 861403, 1069160, 995021, 881095, 394951, 457369, 973185, 380782, 720087, 374831, 1054692, 654478, 1372941, 68278, 857035, 8384, 153889, 372772, 188719, 575063, 575734, 1353741, 1027747, 1218471, 866430, 1492235, 492978, 218276, 619473, 885019, 1427095, 361815, 629931, 384957, 686002, 231544, 232283, 688877, 1237075, 1302538, 846027, 1382328.

ציהונג פון דער בוי-הלואה

ווארשא 1 (טעלעפאניש)

אין דער נעכטיגער ציהונג פון דער בוי-הלואה זענען ארויס פאלגענדע געווינסען:

250.000 זל. אויף נומער 273630

50.000 זל. אויף נומער 500.642

צו 10.000 זל. אויף די נומערן: 854086 376761 511040 533336 889641 146683 169066 178578 505685 271066.

אינטערנאציאנאלער ארגאניזירטער דייטשער באיקאט געגען יודישען האנדעל

ח י ע ן (יט"א) ווי דער וויענער יט"א-פאר-שטעהער דערוויסט זיך פון א צופערלעסיגען מקור, ארגאניזירט דער היטלעריום א זעהר ברייטע, כמעט אינטערנאציאנאלע באיקאט-בעוועגונג געגען יודישען האנדעל.

די בעוועגונג ווערט געלייטעט דורך א ספעציעלען דעפארטאמענט אין מינכען. דערוויייל זענען געשאפען געווארען די ערשטע באיקאט-פיל-יאלען אין וויען, קרוינשטאדט (רומעניען), אונגער (טשעכאסלאוואקיי), ווי אויך אין ציריך און אגראם.

לויט דעם פלאן פון דער מינכענער באיקאט-צענטראלע דארף די אנטיסעמיטישע באיקאט-בע-וועגונג געפיהרט ווערען אין אלע לענדער, וואס עס לעבען דייטשע מינדערהייטען, דורך די ספע-ציעלע פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס ביי די האקענקרייצלערישע און דייטש-נאציאנאלע פאר-טייען פון די דאזיגע לענדער.

אין די דורך דייטשען בעוואוינטע געביטען פון פוילען און צו די דייטשע ארגאניזאציעס אין אמעריקא זענען פון מינכען איבער וויען געשיקט געווארען דרינגענדע אינסטרוקציעס דורכצופיהרען די ברייטעסטע אנטיסעמיטישע באיקאט-קאמפאניע געגען יודישען האנדעל און האנדווערק. די אינ-סטרוקציעס זאגען, אז וואו עס איז נאר מעגליך, זאל דער אנטיסעמיטישער באיקאט געפיהרט ווע-רען בשותפות מיט די אנטיסעמיטישע ארגאניזאציעס פון די מאיאריטעטס-פאלק אין ענטשפרעכענדען לאנד. אפיציעל, פאר דער אויסענוועלט, זאל די קאמפאניע האבען א דעפענסיווען כאראקטער. כלומרשט אלס אפוועהר פון אלוועלטליכען יודישען באיקאט געגען דייטשלאנד.

לויט בעריכטען פון דער האקענקרייצלער-שער פרעסע געהט צו די אנטיסעמיטישע באיקאט-קאמפאניע מיט בעזונדערס שטארקען ערפאלג אין עסטרייך און רומעניען, ווי אויך אין געוויסע טיי-לען פון דער טשעכאסלאוואקיי, יוגאסלאוויען און פוילען. אויך פון גריכענלאנד, בולגאריען און דער שווייץ בעריכטען די היטלעריסטישע בלעטער וועגען א „גוטע התחלה" פון דער אנטיסעמיטישער באיקאט-קאמפאניע. די בעוועגונג זאל אין קורצען פערברייטערט ווערען ביז טיף אין דרום-אמערי-קאנישע שטאטען, וואו עס זענען פערהאן דייטשע קאלאניעס, ווי אויך אין קאנאדע.

בנוגע רומעניען בעשטעטיגען זיך די הא-קענקרייצלערישע אינפארמאציעס. דער אנטיסעמי-טישער באיקאט ווערט דארט געפיהרט געמיינזאם מיט די דייטשען און אוקראינער צוזאמען מיט דער רומענישער „אייזערנער גווארדיע" און „לי-גע פאר נאציאנאל-קריסטליכער פערטיידיגונג". צום שטארקסטען איז אין רומעניען דער באיקאט אויפן יודישען האנדעל אין טראנסילוואניען, אין באנאט און דרום-בוקאווינע, וואו עס געפינען זיך געדיכט-בעוואוינטע דייטשע ישובים. ווי עס הייסט האבען די אוקראינער און די „אייזערנע גווארדיע" בעקומען פאר זייער מיטהילף געלד פון דייטשלאנד (פארן ארימען רומענישען פויער איז א דייטשע מארק א גרויסער סכום). אין טראנסילוואניען און באנאט לעבען בערך א האלבען מיליאן דיי-טשען, און דארט איז דער באיקאט אויף יודישע געשעפטען כמעט אנ׳אבסאלוטער. בעזונדערס אין די ריין-דייטשע דערפער זעהען נישט די געצעהל-טע יודישע פאמיליעס וואכען-לאנג קיין איינציגען קונה. דער עקאנאמישער באיקאט צוזאמען מיט׳ן טויט-האס געגען יודען האט שוין אין א גאנצע רייהע פערוואָרפענע דייטשע דערפער געצוואונגען די יודען צו ענטלויפען אין דער נאהענטסטער שטאט. טייל יודען האבען זייערע געשעפטען פער-קויפט צו דייטשען. אנדערע האבען איבערגעלאזען אלדינג אויף גאטס בעראט.

די רומענישע רעגירונג האט א לאנגע צייט געדולדעט אט די קאמפאניע, און ערשט די טעג איז אויף א קאנפערענץ מיט אלע רומענישע פאלי-ציי-פרעפעקטען אונטערן פארזיץ פון שטאטס-סעקרעטאר פאר אינערן-ענינים בעשלאסען אויפ-צולעזען און פערבאטען די טעטיגקייט פון די היטלעריסטישע ארגאניזאציעס אין רומעניען. אין די שטעט וועט דער דאזיגער בעשלוס האבען א געוויסע פעולה לטובת די יודען, אבער אין די געשלאסענע דייטשע (זאקסישע) ישובים איבער הונדערטער דערפער האלט מען די יודישע פא-זיציעס פאר פערלוירען.

אין עסטרייך ווערט דער האקענקרייצלערי-שער באיקאט געגען די פרייע יודישע בערופען געפיהרט מיט דער גרעסטער אכזריות. דער יט"א-קארעספאנדענט האט דורכגעפיהרט אנ׳אנקעטע צווישען פיל יודישע געשעפטסלייט, האנדווערקער און פרייע בערופען און אין רעזולטאט געקענט פעסטשטעלען, אז בערך 40 פראצ. פון דער ווי-נער קריסטליכער בעפעלקערונג באיקאטירט סיס-טעמאטיש און קאנסעקווענט די יודישע פירמען. פערהאן גאסען און קווארטאלען, וואו דער פרא-צענט-זאץ פון דער פערלוירענער קריסטליכער קליענטעל דערגרייכט ביז 30 פראצ. אויף דער פראווינץ איז די לאגע נאך ערגער.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 2 מאי 1933

די היטלעריזירונג פון עסטרייך

די בעוועגונג פון האקענקרייץ גייט דארט פארויס מיט גרויסע שריט

די לאגע אין עסטרייך איז אונרוהיג און נער-ווועזיש. נאכדעם ווי די רעגירונג פון קאנצלער דאלפוס האט בעזייטיגט דעם פארלאמענט, האט זי גענומען פיהרען דעם קאמף אויף צוויי פראנטען: פון איין זייט געגען די „מארקסיסטען", פון דער אנדערער זייט געגען די נאציאנאל - סאציאליסטען שטיצענדיג זיך דערביי אויף דער היימווער. אבער צי קאן מען זיך פערלאזען אויף דער היימ-ווער — דאס איז א גרויסע פראגע. וועגען דעם קאן מען אורטיילען לויט צוויי פאקטען, וואס האבען פאסירט ערשט אין די לעצטע טעג. ערשטענס, האט זיך די שטירישע ארגאניזאציע פון דער היימ-ווער פעראייניגט מיט די נאציאנאל-סאציאליסטען. צווייטענס, די רעזולטאט פון די מוניציפאלע וואה-לען אין אינסברוק די נאציאנאל-סאציאליסטען האבען ביי אט די וואהלען בעקומען 15000 שטי-מען, בעת ביי די וואהלען אין יאהר 1931 האבען זיי געהאט נישט מעהר ווי 1600 שטימען. אלע איבעריגע פארטייען האבען פערלוירען א מעהר אדער ווייניגער גרויסע צאהל שטימען. אויך די סאציאל-דעמאקראטען האבען בעת די לעצטע וואה-לען פערלוירען א גאנץ בעדייטענדע צאהל שטי-מען.

אט די צוויי פאקטען זאגען עדות, אז דער היטלעריזם וואקסט אין עסטרייך אויף א בע-דראהענדיגען אופן. צווייטענס, זאגט דאס, אז די קרעפטע, וועלכע ווערט ארויסגעשטעלט אין קאמף געגען היטלעריזם, איז זעהר נישט קיין זיכערע. די היימווער איז א כוח, אויף וועלכער די עסט-רייכישע רעפובליק קאן זיך נישט שטיצען. אט די ארגאניזאציע איז ארומגענומען פון היטלעריס-טישען גייסט און פון זינט די ראסיסטען האבען אין דייטשלאנד געזיגט, איז דער דאזיגער גייסט נאך אונגעהויערער שטארקער געווארען, די היימווער דרענגט צום נאציאנאל-סאציאליזם.

ביי אזעלכע בעדינגונגען איז פערשטענדליך, אז בענוצען די היימווער פארן קאמף געגען היט-לעריזם איז אויסערגעוועהנליך געפעהרליך, אויף צו קעמפען געגען „מארקסיזם", ריכטיגער געגען דער עסטרייכישער סאציאל-דעמאקראטיע, ווייל די קא-מוניסטען זענען אין עסטרייך נישט שטארק, — איז די היימווער דאס פאסיגע ווערקצייג, ווייל דער גאנצער אינערליכער ברען פון אט דער ארגאני-זאציע בעשטייט אייגענטליך בלויז אין האס צו די סאציאליסטען און צו די יודען.

עס איז דערביי קלאר, אז די היטלער-בעווע-גונג אין עסטרייך, וועלכע האט נאך דערצו די פולע אונטערשטיצונג פון איצטיגען דייטשלאנד קאן לייכט איינגאנצען פערשלינגען די עסטרייכישע היימווער. און אויב דאס איז ביז איצט נישט געשעהן, איז עס נישט דערפאר, ווייל די היימווער, אלס אזעלכע זאל זיין געגען דעם, נאר צוליב דער הא[..]לטונג פון די פיהרער, פון וועלכע נישט אלע זענען אנ-הענגער פון דער דייטשער אריענטאציע און פון אנשלוס פערקעהרט צווישען זיי זענען דער גרעס-טער טייל אנהענגער פון אנ'איטאליענישער אריענ-טאציע און זיי פרובען צו מאכען די היימווער פאר א שוץ געגען אנשלוס מיט דייטשלאנד. אבער דאס, וואס איז לעצטענס פארגעקומען אין די רייהען פון דער היימווער בעווייזט, אז די אנהענ-גער פון דער איטאליענישער אריענטאציע ווערען אלץ שוואכער און אז זיי וועט לאנג נישט גע-לונגען זיך ענטקעגענצושטעלען דער היטלעריזא-ציע פון היימווער.

די עסטרייכישע רעגירונג וואלט אפשר וועד-לען קעמפען געגען דער היטלעריסטישער בעווע-גונג, ווייל אויב היטלער זאל זיגען אויך אין עסטרייך, וועט דאס ברענגען סיי צו אינערליכע, סיי צו אויסערליכע אויפטרייסלונגען, און עסטרייך קאן איינפאך פערוואנדעלט ווערען אין א קאלאניע פון דייטשלאנד.

אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין דייטשלאנד, איז מען אין עסטרייך זעהר אפגע-קיהלט געווארען צו דער אידעע פון אנשלוס. בפרט, ווייל אין דער שטרעבונג אפצוהיטען די אונאפהענגיגקייט פון עסטרייך בעגעגענט די רעגי-רונג נישט בלויז די אונטערשטיצונג פון פראנקרייך, וועלכע איז דאך די ערשטע געגען אנשלוס, נאר אויך פון איטאליען, וועלכע וויל אויך נישט האבען אלס שכן דאס פערגרעסערטע און פערשטארק-טע דייטשלאנד, דאס הייסט מען קלאר געגעבען צו פערשטיין דאלפוסען, בעת זיין לעצטען בעזוך אין רוים.

אבער די אינערליכע פאליטיק פון דאלפוסען רייסט ארונטער די ווידערשטאנדסקראפט פון לאנד געגען דעם היטלעריזם, די רעגירונג פיהרט א שארפען קאמף געגען די סאציאליסטען און געגען פארלאמענטאריזם און דערמיט רופט זי ארויס אונצופרידענהייט אין די רייהען פון די ארבייטער און פון די דעמאקראטישע עלעמענטען, וועלכע זענען געגען דער בעוועגונג פון היטלער'ן אין עסטרייך. אפשוואכען דעם היטלעריזם וועט די רעגירונג נישט קאנען, פערקעהרט די לעצטע גע-שעהענישען בעווייזען, אז דער היטלעריזם אין עסטרייך האלט אין איין וואקסען. די גאנצע פאלי-טיק פון דער עסטרייכישער רעגירונג פאר דער לעצטער צייט ברענגט צו דער אפשוואכונג פון די ארבייטער-ארגאניזאציעס און פון די דעמא-קראטישע עלעמענטען און דאס אליין פערשטארקט אין עסטרייך דעם היטלעריזם.

„לאמיר בילדען איין פראנט געגען די יודען"

אפערטע פון די ענדעקעס צו די אוקראינער

פארוואס אנ'אנטיסעמיטישע הויכשול איז בערלין און נישט אין ווארשא?

די היטלעראוועס האבען בעשלאסען צו גרינדען אין בערלין א ספעציעלע הויכשול, וואו פאר פארשפרייער פון פערשידענע פעלקער זאלען געגעבען ווערען לעקציעס פון אנטיסעמיטיזם. א בעזונדער געוויכט זאל דערביי געלייגט ווערען אויף די לענדער, וואו עס זענען פאראן גרעסערע יודישע קיבוצים. די ענדעציע קוקט זיך צו צו דער דאזיגער הויך-קולטורעלער איניציאטיוו פון די האקענקרייצלער און פלאצט שיער נישט פון קנאה: אויסגעכאפט אזא גאלדענעם געדאנק! אט אזא הויכשול, וואס וועט שטראהלען איבער דער וועלט מיט איהר קולטור און חכמה וועט עקזיסטירען נישט אין ווארשע, נאר אין בערלין!

אויב מיר גיבען זיך אפ א רעכנונג, שרייבט דער ארגאן פון דער ענדעציע, די „גאזעטא ווארשאווסקא", אז בעזונדערס אין די צומיסטענס פאריודישטע מלוכות פון אייראפע איז דער אנטי-סעמיטיזם נישט קיין צופעליגע און פאריבערגע-הענדיגע ערשיינונג, אויב די ארגאניזירונג פון אנטיסעמיטיזם מוז זיכערען אין די לענדער פא-פולערקייט און איינפלוסען, דארפען מיר אנער-קענען פאר א העכסט נישט גינסטיגען פאקט, וואס די ראלע פון פערשפרייטער פון אנטיסעמיטיזם און די טובות, וואס קומען דערפון ארויס, נעהמען אויף זיך אונזערע פיינד. און אז נישט קיין ווארשע, נאר קיין בערלין ווענדען זיך איצט, זוכענדיג מוסטערן, די יונגע פאטריאטישע עלעמענטען פון אונזערע שכנותדיגע לענדער.

די צייטונג בעשולדיגט דאן דעם איצטיגען רעזשים פון פוילען, אז א דאנק זיין פילאסעמי-טיזם איז אונמעגליך צו דערגרייכען אנ'אינערליכע קאנסאלידאציע פון דער מלוכה. דער אנטיסעמי-טיזם צווישען די אוקראינער, א שטייגער, איז אויך נישט קיין איבערפלעכליכע און פאריבער-גייענדיגע ערשיינונג, ער האט טיפע און אביעק-טיווע סבות. מיט די אוקראינער וואלטען זיך די פאליאקען געקאנט צונויפרעדען אויף דער שפראך פון שנאה צו יודען, נאר שולדיג איז דער סאנא-ציע-רעזשים, ווייל א דאנק איהם פערשפרייט זיך צווישען דער בעפעלקערונג פון די קרעסען די איינבילדונג, אז דאס פוילישע פאלק איז דער פראטעקטאר פון יודישען עקספלואטאטאר.

„די געשעהענישען פון די לעצטע 2 יאהר, שרייבט דמאווסקיס בלאט, האבען בעוויזען, אז אין קאמף מיט דעם יודענטום שטעלט זיך די אוקראינישע בעפעלקערונג גאנץ אפט סטיכיש אין איין רייה מיט די פאליאקען, נאכגייענדיג נאכ'ן נאטירליכען אין דעם פאל רוף פון בלוט, נאך דער שטים פון אינסטינקט. עס איז פערשטענדליך, אז ווען די אוקראינער וואלטען געזעהען אין פוי-לען דעם בעשיצער געגען די יודען, דאן וואלט גאר אנדערש זיך געשטאלטעט זייער צוטרוי צו אונזער מלוכה און אונזער פאלק".

מיט איין ווארט – דער לאזונג, וועלכען היטלער האט געווארפען אין דער וועלט. – „פאג-ראמשטשיקעס פון אלע לענדער, פעראייניגט זיך" – האט אין פוילען אנ'אייפעריגען אנהענגער אין דעם לאגער פון דער ענדעציע. דער ענדעקישער יודענפרעסער שטרעקט אויס די האנד צום אוקרא-אינער, און לאדט איהם איין צום געמיינזאמען פאגראם אויף די יודען. און צווישען די אוקראינער, מוז מען אנערקענען, פעהלען ווירקליך נישט קיין מענשען, וואס „דער רוף פון בלוט" וועט זיי ווארפען אין די ארעמס פון ענדעק.

וואס מען וויל דערגרייכען אין אמעריקא

מיט דער אינפלאציע פון דאלאר

וועגען דער אינפלאציע פון דאלאר שרייבט די „ה ו.":

מיט דער איצטיגער אינפלאציע פון דאלאר וויל מען ארייינברענגען אנ'אונזיכערע שטימונג צום געלד. מענשען זאלען וועלען פטור ווערען פון געלד און אויסגעבען אויף אנדערע פערמעגענס און ווערטען, וואס זענען איצט ביליג און ביי וועלכע מען קען זיך פערהיטען פון פערלוסט. ווען וואליוטע הויבט-אן פערלירען פון ווערט. רופט דאס ארויס א שטימונג זיך איבערצוווארפען פון געלד אויף עפעס אנדערש. אזוי ארום פאלט דאס געלד, און עס שטייגען אלע אנדערע סחורות געלד ווערט אין א גרויסען אנבאט און סחורות ווערען אין א גרויסע נאכפראגע.

קיינמאל דארף מען נישט וויסען פריהער ווען עס וועט זיך אפשטעלען די ענטווערטונג פון דער וואליוטע, ווייל דאדורך קען זיך אפשטעלען דער דראנג צו קויפען סחורות און פערמעגענס-זאכען.

צוליב דעם זאל מען וויסען א כלל, אז די אלע מעלדונגען און מיינונגען, וואס קומען אפי-ציעל אדער האלב-אפיציעל וועגען דער גרעניץ פון דער ענטווערטונג, האבען נישט קיין ריכטיגען יסוד.

ווען דער ענגלישער פונט האט זיך איינגע-בראכען, האט מען אין לאנדאן געמאכט דעם אנשטעל, אז מען וויל דאס כסדר איינהאלטען און באמת האט די ענגלישע רעגירונג בענוי געוואוסט, אז זי וויל פערקלענערען דעם פונט מיט 35 פרא-צענט, הגם מען האט כסדר געזאגט, אז מען מיינט 10–15, נאכהער 20 פראצענט. ביז עס איז דער-פיהרט געווארען צו דער ענטווערטונג פון 35 פראצענט.

דער פאקטישער צושטאנד איז, אז די פער-אייניגטע שטאאטען נויטיגען זיך אין א אינפלאציע, וואס זאל ענטווערטען דעם דאלאר נישט ווייניגער ווי מיט 35 פראצענט.

פון מיר זענען זיכער, אז די ענטווערטונג פון דאלאר, וואס האט זיך אנגעהויבען, וועט דערצו דערגעהען. דאס קען דויערען מעהרערע וואכען, אפשר אייניגע מאנאטען, אבער דער דאלאר וועט איצט מוזען אראבזינקען מיט פולע 35 פרא-צענט. אזוי פיל איז נויטיג, כדי געזונדער צו מאכען דאס ווירטשאפטליכע לעבען פון די פער-אייניגטע שטאטען.

אלע סחורות פון אמעריקא וועלען מוזען ווערען טייערער.

די ענטווערטונג פון דאלאר וועט ארויס.

ארויסרופען א אויפרודערונג אין די פינאנצען און ווירטשאפט פון דער גאנצער וועלט.

פראנקרייך וועט א געוויסע צייט נישט נאכ-לויפען דעם ביישפיל פון ענגלאנד און אמעריקא. אבער די אנדערע לענדער וועלען מיטגעריסען ווערען. זיי וועלען פשוט נישט קענען בלייבען אהן ווירקונג פון דער דאלאר-ענטווערטונג. מען קען בעמערקען, אז שוין די דייטשע מארק גייט נאך דער ענטווערטונג פון דאלאר. יעדע בעוועגונג, וואס דער דאלאר מאכט, ווירקט מאמענטאל אויפ'ן קורס פון מארק. א חוץ פראנקרייך און שווייץ, וועלען אלע אנדערע לענדער שנעל רעאגי-רען אויף דער ענטווערטונג פון דאלאר, און מוזען נאכגיין. ווארום דאס לאנד, וואס וועט נישט נאכגיין דער ענטווערטונג פון דער וואליוטע, שטייט אין סכנה צו פערלירען דעם עקספארט פון סחורה און בכלל צו בעקומען גרויסע קאנקורענץ אויף דעם היגען מארק פון דער אויסלענדישער סחורה.

מיר שטעהען אלזא פאר א גרויסע אויפ-טרייסלונג אין די פינאנצען און ווירטשאפטליכען לעבען, וואס וועט האפענדליך ברענגען א גרויסע ערלייכטערונג.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וענערישע קראנקהייטען, מענער - שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אווענד.

בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

וואס איז דערגרייכט געווארען

ביי די געשפרעכען אין וואשינגטאן?

גענוי מיט וואס ס'האבען זיך געענדיגט די וואשינגטאנער בעראטונגען ווייסען מיר נישט. מיר ווייסען נאר, אז זיי האבען נישט געהאט קיין צו גרויסע רעזולטאטען און אז דער הויפטציל זייערער אנ'ענגע צוזאמענארבייט צווישען אמעריקע און ענג-לאנד אויף אלע געביטען פון אויסערן - פאליטיק און ווירטשאפטליכער סאנאציע איז נישט דער-גרייכט געווארען. אין די צייטונגען איז געווען ארויסגעזאגט א מיינונג, אז מאקדאנאלד איז גע-ווען גרייט צו געבען בינדענדיגע פערשפרעכונגען אין די פראגען פון ענטוואפענונג, האט אבער הע ריא דערצו נישט דערלאזט. זיך בינדען אין דער פראגע פון סטאביליזירען דעם פונט האבען נישט דערלאזען מאקדאנאלדס עקספערטען. אזוי ארום איז געבליבען, אז די וואשינגטאנער בעראטונג צווישען מאקדאנאלדען און רוזוועלטען האט נאר א צוגרייט-כאראקטער.

וואס-זשע איז דערגרייכט געווארען? מען האט ענטגילטיג פעסטגעשטעלט דעם טערמין פאר דער וועלט-ווירטשאפטס-קאנפערענץ און אלע אנגעווי-טאגטע פראגען אפגעלייגט ביז צו דער קאנפערענץ.

חוץ דעם וועט איצט רוזוועלט בעקומען א פול-מאכט פון קאנגרעס צו געבען א מאראטאריום כאר די מלחמה-חובות ביז נאך דער וועלט-ווירטשאפטס-קאנפערענץ. פראנקרייך וועט איצט מוזען בעצאה-לען איהר דעצעמבער-ראטע, וואס זי האט פער-פעהלט ארייינצוטראגען, און דערפאר וועט מען דערווייל אין יוני נישט דארפען צאהלען די לויפיגע ראטע פון די מלחמה-חובות.

הייסט עס, אז עפעס איז דאך דערגרייכט גע-ווארען. אבער כאטש דער צונויפפליה איז נישט אזוי רעזולטאטלאז ווי פיל אנדערע פאלען, האט ער דאך נישט בעזייטיגט די גרויסע האפענונ-גען, וואס דער אמעריקאנער בירגער האט געלייגט אויף דעם. דער דאלאר סטאביליזירען אויף א געוויסער הויך וועט מוזען רוזוועלט אליין און ער אליין וועט מוזען אויך דורכפיהרען די אלע נויטיגע אפעראציעס בשייכות מיט דער דעוואליזא-ציע פונ'ם דאלאר. דערביי איז אין א רייה פראנ-צויזישע בלעטער געווען ארויסגעזאגט א חשד, אז איצט וועט דער דאלאר ווי ער פאלען. נביאות זא-גען וועגען דעם איז אונמעגליך, ווייל אויב דער דאלאר זאל פאלען, וועט עס דאך אויך זיין א רעזולטאט פון אנ'אויסגעארבעטער כוונה. און די כוונות פון דער רוזוועלט-רעגירונג און דער איגער-וועניגסטער קאמף, וואס קומט פאר אין אמעריקע ארום דער דאלאר-פאליטיק, בלייבען נאך רק א גרויסער סוד.

קיין פערלייכטערונגען פארן וועלט-קריזיס זע-נען פון וואשינגטאנער צונויפקום דערווייל נישט א-רויסגעקומען. מ'האט דער וועלט ווידער געגעבען א האפענונג: די וועלט-ווירטשאפטס-קאנפערענץ.

די כינעזישע מויער

ווען איז די דאזיגע מויער אויפגעבויט געווארען? — ווער זענען געווען די בויערס. — כינעזישע אנעקדאטען וועגען דער מויער

די כינעזישע מויער איז אויפגעבויט געווא-רען נאך מיט 22 הונדערט יאהר צוריק. אנגעהוי-בען צו בויען האט זי דער קייזער מיט'ן נאמען כין, ער האט בעשעפטיגט ביי דער ארבייט שקלא-פען. מייסטענס זענען דאס געווען נישט כינעזער, וועלכע זענען אריינגעפאלען אין דער כינעזישער געפאנגענשאפט בעת די מלחמות, וואס די דאמאלס-דיגע כינעזישע קיסרים האבען געפיהרט מיט אנ-דערע פעלקער. אין דער ערשטער צייט זענען ביים בוי געווען בעשעפטיגט הונדערט טויזענט ארביי-טער. די אלע ארבייטער, וועלכע זענען בעת דער ארבייט געשטארבען צוליב ערשעפונג אדער דא-דורך, ווייל מ'האט זיי מערדערליך געשלאגען, זענען אויס'ן בעפעהל פון כינעזישען קייזער ארייג-געמויערט געווארען אין דער מויער.

די כינעזישע מויער, וועלכע ציהט זיך אויף פיל טויזענטער קילאמעטער האט צוואנציג טויזענט טורעמס. אין יעדען טורעם געפינען זיך קליינע קאסארען, אין געוויסע פעריאדען פון דער לאנגער כינעזישער געשיכטע זענען אין אט די קאסארען געשטאנען אויף דער וואך פון דער מויער ביי דריי מיליאן סאלדאטען, אויף די העכערע פונקטען געפינען זיך גאנץ הויכע סיגנאל-טורעמס, צו וועל-כען מען קען צוקומען בלויז מיט דער הילף פון לייטערס, וואס ווערען אין נויטיגען פאל אויפגע-שטעלט. די דאזיגע סיגנאל-טורעמס האבען געהאט ספעציעלע אויוועגס פאר פייער-צייכענס און שפיג-לען, כדי צו קענען „טעלעגראפירען" די בעווע-גונגען פונם שונא.

די כינעזישע מויער איז בעקאנט אונטערן נאמען „די גרויסע מויער". די כינעזער אליין רופען זי „די צעהן טויזענט לאנגע פעסטונג". זיי בענו-צען זיך אויך קיינמאל נישט מיט'ן אויסדרוק „פון דער אדער פון יענער זייט פון דער מויער", נאר פון דער אדער יענער זייט פונם טויער".

אין פריהערע צייטען איז דאס אריבערקלע-טערן די מויער געווען פערבונדען מיט טויט-שטראף. נאר אין געוויסע פונקטען, וואו עס גע-פינען זיך די טויערן, האט מען געמעגט אדורכגיין די מויער. נאך היינט, וואס קיין טויט-שטראף דראט שוין נישט מעהר פארן אריבערקלעטערן די מויער, הערשט נאך צווישען כינעזישען פאלק דער גלויבען, אז די רוחות רעות זענען זיך נוקם פאר צוא פערברעכען.

די כינעזישע פאלקס-לעגענדעס זענען בכלל ענג פערבונדען מיט דער געשיכטע פון דער „גרויסער מויער". איין לעגענדע דערציילט, אז א כינעזישער גענעראל איז איינמאל אנטלאפען פאר'ן שונא, מיד און ערשעפט איז דער גענעראל צוזא-מען מיט זיינס א זוהן צוגעקומען צו איינעם פון די טויערן פון דער „גרויסער מויער". דאס איז געווען נאך פאר זון-אויפגאנג. די טויערן פלעגען אבער געעפענט ווערען ביים ערשטען קרייהען פונם האהן און דערווייל איז דער שונא געקומען אלעמאל נעהענטער און דעם גענעראל האט גע-דראט א זיכערער טויט.

אין דער העכסטער געפאהר האט דער יונגער זון פון גענעראל אזוי געקוגען נאכגעמאכט דאס קול פון א האן, אז די וועכטער האבען געמיינט, אז עס דערנעהנטערט זיך שוין דער אויפגאנג פון דער זון און זיי האבען געעפענט דאס טויער. דאס עפענען די טויערן האט אבער נעדראהט זייער שווערע פאלגען פאר די כינעזער. דער שונא מיט זיינע גרויסע חילות האבען זיך אריינגעריסען דורך די אפענע טויערן און האט זיך נוקם גע-ווען אויף דער בעפעלקערונג אין דער געגענד ביי דער אינערליכער זייט פון דער מויער. פון יענער צייט שטאמט דאס כינעזישע גלייכווערטעל: „האב מורא פאר'ן האן פון צפון מער, ווויי פאר'ן טיגער פון דרום".

די כינעזער הויבען אן היינט אנדערש צו קוקען אויף דער „צעהן טויזענד לאנגער פעסטונג" ווי אמאל. די געבילדעטע קרייזען הויבען אן, ווי די יאפאנער מיט זעכציג יאהר צוריק, זיך אלע מאל מעהר צו אינטערעסירען מיט די דערגרייכונ-גען פון דער אייראפעאישער טעכניק. דאס יונגע דור חלומט היינט וועגען בוי פון באהנען, פאברי-קען, שיפען, ווי אויך קאנאנען, עראפלאנען, טאנקס און מאשינען-געוועהר, מיט וועלכע מ'וועט בעסער קאנען שיצען דאס גאנצקייט און זיכערקייט פון כינע ווי מיט דער „צעהן טויזענד לאנגער פעסטונג".

מיט וועלכע מעטאדען בענוצען זיך די נאציאנאל-סאציאליסטען,

כדי אונטער א לעגאלען דעקמאנטעל צו ענטאייגענען די דייטשע יודען

אינסברוק (יט"א) איבער גאנץ דייטשלאנד האט מען איצט אנגעהויבען צו פערווירקליכען א טייוולאנישען פלאן צו פערוואנדלען איבער נאכט פערמעגליכע דייטשע יודען אין קבצנים. נישט נאר די געשעפטען ווערען אוועקגענומען ביי די יודישע אייגענטימער, נאר אויך זייערע באנק-דעפאר-זיטען.

די בענק, וועלכע ווערען אלע קאנטראלירט דורך דער רעגירונג, האבען פאקטיש אפגעשטעלט דעם קרעדיט אפילו פאר די גרעסטע יודישע פיר-מען. נישט בעקומענדיג די בויטיגע קרעדיטען, זע-נען נישט די יודישע פירמעס אימשטאנד צו דער-קען רעכטצייטיג זייערע חובות. די יודישע פירמעס ווערען דאן ערקלערט אלס באנקראט. די קרעדיטא-רען בעשטימען דאן א נאציאנאל-סאציאליסט אלס ליקווידאטאר. דער ערשטער שריט פון ליקווידא-טאר איז נישט נאר צו בעווייטיגען דעם יודישען אייגענטימער פון געשעפט, נאר אויך צו קאנפיס-קירען זיינע באנק-דעפאזיטען, איבערלאזענדיג איהם אהן וועלכע עס איז מיטלען צום לעבען.

אין פיל פאלען ווער'ען די יודישע געשעפטס-אייגענטימער ארעסטירט אונטער דער בעשולדיגונג פון „פייזווילליגען באנקראט". אזוי איז געווען לעצ-טענס דער פאל מיט די יודישע געשעפטס-לייטער פון דער פירמע „אטאג" אלפרעד קאהן, שארלאטע און האנס זיטענבערג און אליס היילבארן אין בער-לין. די פירמע געפינט זיך איצט אין רשות פון נאציאנאל-סאציאליסטען.

אויף א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען האט איינער פון די אנוועזענדע ד"ר פאקערט זיך ענט-קעגענגעשטעלט די שריט פון נאציאנאל-סאציאליס-טישען קאמיסאר, גלייך אבער האט איהם דער אנ-וועזענדער פארשטעהער פון דער פאליטישער פאר-ליצייי געדראהט מיט ארעסט, און ד"ר פאקערט האט פערלאזען די פערזאמלונג.

דער דאזיגער בייער אויסראטונגס-פלאן איז געווענדעט נישט נאר געגען די גרויסע יודישע פיר-מען, נאר אויך געגען די קליינע און פיהרט צו א פולשטענדיגער קאנפיסקירונג פון יודישען אייגע-נטום אונטער א מכלומרשטען לעגאלען דעקמאנטעל.

לאגע פון די דייטשע יודען ווערט ערגער פון טאג צו טאג

אינסברוק, (יט"א) די מיינונג, וואס ווערט פערשפרייט אין אויסלאנד, אז די יודישע לאגע אין דייטשלאנד בערוהיגט זיך, איז פולשטענדיג פאלש, פערקעהרט, עס דארף ענטשידען פארגע-שטעלט ווערען, אז די לאגע פערערגערט זיך קודם כל פאליטיש, ווי עס איז צו זעהען פון די לעצ-טע רעוויזיעס אין די גרויסע יודישע ארגאניזאציעס „ארט", „אזע", „הילפס-פעראיין" און „דזשאינט". הגם מען האט אין די לאקאלען פון די דאזיגע יודישע ארגאניזאציעס נישט געפונען גארנישט בע-לאסטענדעס, האבען דאך די דאזיגע רעוויזיעס פער-שטארקט די דעפרעסיע אין די יודישע קרייזען.

צוגלייך ווערען יודען שנעל ארויסגעשטויס-סען פון ווירטשאפטליכען לעבען. און אבאלץ גרעסערע צאהל יודישע פירמען ווערען בעשטימט נאציאנאל-סאציאליסטישע קאמיסארען.

17 ווארען-הייזער פון לעאנארד, טיעץ אין קעלן, וואס איז די גרעסטע אונטערנעהמונג פון דעם ארט אין מערב-דייטשלאנד, זענען די טעג אריבער אין די הענד פון נאציאנאל-סאציאליסטען. דערביי ערלויבט מען נישט די יודישע אייגענטימער פון ווארען-הויז צו פערלאזען דייטשלאנד.

די גרעסטע טעקסטיל-פאבריק, וואס געהערט צום יודישען אינדוסטריעלער פלאריאן זאקס, אין כעמניץ, איז אויך איבערגענומען געווארען דורך נאציאנאל-סאציאליסטען. דער אייגענטימער האט זיך ענטקעגענגעשטעלט און מען האט איהם געצווו-נגען אנ'ערמארדעטען. די אפיציעלע ווערסיע איז, אז ער איז בעגאנגען זעלבסטמארד.

גלייכצייטיג איז ארעסטירט געווארען דער בע-קאנטער יודישער אדוואקאט אין זאקסען איזידאר ווינער, וועלכען מען האט שפעטער געפונען אנ'ערמארדעטען.

פאלען, ווען יודען זענען געצוואונגען צו פער-לאזען זייערע געשעפטען, וועלכע ווערען איבער-גענומען דורך נאציאנאל-סאציאליסטען, ווערען א טאג-טעגליכע ערשיינונג און דראהען אנצונעהמען א מאסען-כאראקטער.

אורטאפעדישער אנשטאלט

פראטעזען, גארסעטען, אר-טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס-איינלאגען נעגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר

אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)

טעל 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לענטשיצע זגערזשער 17

פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

פראפעסיע פון א תליון

מיט אפאר הונדערט יאהר צוריק

ווילדע גרויזאמקייט פון דער אמאליגער „גערעכטיגקייט"

פון שאול גינזבורג

3.

ווייל עס האבען אויסגעפעהלט פראפעסיאנעלע לאנג-אניגע הענקער, האט מען געמוזט אנקומען צו תלינים-ליבהאבער, און אזעלכע האבען זיך טאקע געפונען. אין דער שטאט ראשפאר האט זיך איינער פון די איינוואוינער, הענץ, ארויסגערופען צו ער-פילען די טויט-אורטיילען פון דעם רעוואלוציאנערען טריבונאל. דער דעלעגאט פון דעם קאנווענט לעקינ-יא, וואס האט דא אנגעפיהרט מיט דעם טעראר, און זיינע חברים האבען מיט בעגייסטערונג אנגע-נומען דעם „פאטריאטישען" פארשלאג. לעקיניא האט אין זיין מיטיילונג קיין פאריז געלויבט און געריהמט הענצ'ען. מען האט איהם געגעבען דעם טיטול: „דער נקמה-נעמער פאר'ן פאלק" און בע-שטימט א געהאלט פון 5600 ליוור, פון וועלכע ער האט געדארפט צאהלען שכירות זיינע צוויי געהיל-פען. שוין אין עטליכע טעג ארום האט ער געהאט די מעגליכקייט צו דערווייזען זיין פעהיגקייט און האט גילאטינירט ניין פעראורטיילטע אפיצירען. ער האט באלד געקראגען א גרויסען שם, און א חוץ דער פלייסיגער ארבייט אין ראשפאר, פלעגט מען איהם אויך אפט ארויסבעטען אויף גאסטראלען אין אנדערע שטעט. אזוי האט ער דעם 20-טען מאי 1794 אין ברעסט געקעפט 26 מאן. הענץ האט אנגעהערט צו די גרויזאמסטע תלינים פון יענער בלוטיגער צייט. בעת דער זיצונג פון דעם טרי-בונאל, נאך איידער עס איז געשטעלט געווארען דער אורטייל, פלעגט ער שוין אויפשטעלען די גילאטינע, — ער האט זיך נישט געקאנט דערוואר-טען אויף זיינע קרבנות. נאך'ן אפהאקען אין ברעסט די זעקס און צוואנציג קעפ, האט ער זיי פונאנדער-געלעגט ביים ראנד פון דעם עשאפאט, ווי א מין בלומען-קראנץ. ער פלעגט זיך קליידען ווי א פראנט און האט ליב געהאט צו פראווען פאראד. ארויס-פאהרענדיג אויף „ארבייט" אין די אומגעגענדען, פלעגט ער איינארדענען א גאנצע פראצעסיע, מיט דער גילאטינע אויף א וואגען אין דער מיט, און פון פארענט איז ער דערביי אנ'אויסגעפוצטער גע-ריטען אויף א פערד. אין די דערפער, וואו ער איז אזוי דורכגעפאהרען, פלעגט ווערען א טויטע שטיל-קייט, און ווען די פראצעסיע פלעגט אריין אין שטאט, איז אלעמען בעפאלען א שרעק.

הענץ איז נישט געווען דער איינציגער תליון-ליבהאבער. אין דערזעלבער שטאט ראשפאר איז פארגעקומען אזא שטויגענדער פאקט: ווען דער רע-וואלוציאנערער טריבונאל האט פערמשפט צום טויט דעם געוועזענעם דעפוטאט דעשיזא, איז הענץ גראד נישט געווען אין שטאט, מען האט איהם ערגעץ וואוהין ארויסגערופען אויף ארבייט. האט איינער פון די דאטיגע איינוואוינער, דער בעאמטער דאוויא וואס האט געהאט פערזענליכע חשבונות מיט דע-שיזא, געבעטען, מען זאל איהם ערלויבען יענעם צו גילאטינירען. די בקשה איז אנגענומען געווארען און דאוויא האט מיט זיינע הענט געקעפט דעם שונא. עס איז פערבליבען דער נאמען פון נאך איין פרייוויליגען תליון, שארמוא, אין דער שטאט לא-ראשעל. ווען דער טעראר האט זיך געענדיגט, און שארמוא איז געבליבען אהן ארבייט, האט ער נאך פיל מיה אויסגעווירקט ביים יוסטיץ-מיניסטעריום, מען זאל איהם אריינגעהמען אין צעטעל פון די שטענדיגע הענקער, און ער האט געקראגען די שטעל פון א תליון אין אמיען, וועלכע ער האט נאך פערנומען א לאנגע צייט נאך דער רעוואלוציע. ס'איז אינטערעסאנט צו פערצייכענען, אז אט דער פרייוויליגער הענקער האט פריהער אנגעהערט צו די „כלי-קודש"; איידער ער האט זיך גענומען פאר זיין ביייעם פאך. איז ער געווען א זינגער אין א קירך. צווישען די פראפעסיאנעלע תלינים זענען בכלל געווען פרומע לייט, וואס האבען געזארגט וועגען עולם-הבא אי פאר זייערע קרבנות, אי פאר זיך אליין. צום ביישפיל, דעמעטער, וואס האט יאהרען לאנג געדינט אלס הענקער אין דער שטאט דועע, פלעגט פאר יעדער הינריכטונג פראווען אין דער קירך א גאטעסדינסט פאר יענעם, וועמען ער האט געדארפט גיליאטינירען. אזוי האט שטענדיג געטאן אויך דער בעוואוסטער פאריזער תליון היינדריך. אנ'אנדער הענקער, גאניע, וועלכער האט א רייה מיט יאהרען געארבייט אין דער שטאט רען, איז קיין מאל נישט צוגעטראטען צו א הינריכטונג אהן דעם ער זאל פריהער נישט געהן אין קירך דאווענען און אפזאגען „ידיי"; ער איז אויך געווען א גרויסער בעל-צדקה. פון זיין שעהנעם פערדינסט פלעגט ער זיך איבערלאזען נאר דאס סאמע נויטיגע, און דאס איבעריגע צוטיילען ארימע-לייט. וויפיל רעטער-נישען עס ענטהאלט אין זיך דעם מענשענ'ס נשמה, אפילו די נידעריגסטע און פינסטערסטע!

ס'איז קוים מעגליך פארצושטעלען זיך נאך אנ'אנדער פראפעסיע, פון די סאמע שמוציגע, וואס זאל ביי דער וועלט דערוועקען אזא עקעל, ווי די הענקעריי. פון שטענדיג אן זענען די תלינים גע-ווען ארומגערינגעלט מיט דער גרעסטער פעראכטונג און שנאה. מ'האט זיי אויסגעמיידט, ווי קרעציגע ארער פערפעסטעטע. אפילו אין דער קירך און אויפ'ן בית-עולם פלעגט מען דעם תליון אפזונדערען ערגעץ אין א ווינקעל. קרעמער האבען איהם נישט פער-קויפט קיין פראדוקטען; פאבריקמאכערס האבען זיך אפגעזאגט איהם צו שערען אדער גאלען; קיינער האט נישט געוואלט געבען ביי זיך אין הויז דעם הענקער א וואוינונג, און ער האט געוועהנליך גע-מוזט לעבען ווייט פון מענשען, הינטער'ן שטאט. דער האס געגען דעם הענקער האט פון לאנג אן בעשאפען ביי די פאלקס-מאסען די איבערצייגונג, אז אויב דער תליון פערזאמט דורך זיין אומגע-שיקטקייט דעם פעראורטיילטען איבעריגע ליידען און קאן איהם נישט מיט אמאל הינריכטען, — קומט איהם טויט אנשטאט יענעם. דאס פלעגט אין אמא-ליגע צייטען די תלינים נישט זעלטען קאסטען דאס לעבען. אין יאהר 1488 איז אין דער פראנצויזי-שער שטאט טור געשעהען אזא צופאל: פאר פעלשען געלד איז איינער דורך דעם געריכט פעראורטיילט געווארען, מען זאל איהם אפקאכען אין הייסע וואסער און דערנאך אויפהענגען. די הינריכטונג איז, ווי געוועהנליך, פארגעקומען אויפ'ן שטאטישען פלאץ און זי האט צוגעצויגען זעהר פיל מענשען. דער הענקער איז געווען א ווינציג געניטער, האט ער דעם פערברעכער נישט גענוג פעסט געבונדען. ווען ער האט איהם אראפגעשטויסען אין דעם קעסעל מיט הייסע וואסער, האבען זיך ביי יענעם פונאנ-דערגעלאזט די שטריק אויף די הענט און פיס, און דער אומגליקליכער איז ארויפגעשוואומען פון אונ-טער'ן וואסער, פערהילכענדיג די לופט מיט שרעק-ליכע געשרייען. האבען זיך אייניגע מענשען א-וואָרף געטאן אויף דעם הענקער מיט קללות: „אויס-וואורף, פערטרעטער! דו פערלענגערסט זיינע שמער-צען!" און איהם אויפ'ן ארט דער'הרג'עט. דעם פערברעכער האבען אנדערע ארויסגענומען פון קע-סעל און געבראכט אין קירך אריין, וואו מען האט איהם אפגעראטעוועט. אנ'עהנליכער צופאל איז אין יאהר 1806 פארגעקומען אין פראנצויזישען דעפאר-טאמענט לא-לי. דער דאטיגער תליון, וואס האט געדארפט גיליאטינירען פיר פערברעכער, האט א-רויסגעוויזען א גרויסע אומגעשיקטקייט און פער-שאפט זיי איבעריגע פייניגונגען. דער המון, וואס איז געווען דערביי, איז געווארען שרעקליך אויפגע-בראכט, און ווען נישט די סאלדאטען, וועלכע האבען זיך געמוזט בעהמען פאר'ן געוועהר, וואלט מען דעם תליון צוריסען אויף שטיקער.

(סוף מארגען)

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אויף דער וואַך

ווער זאָל פערטיילען די מלוכה'שע האַנדווערקער-קרעדיטען?

(דיסקוסיע-אַרטיקעל)

די פראַגע וועגען מלוכהשע קרעדיטען פאַר'ן האַנטווערק שטייט ווידער אויף דער טאָג-אָרדנונג און ווי עס שיינט, האָט זי אויסזיכטען אויף אַ גינסטיגער פערענטפערונג. פערטרעטער פון די צענטראַלע האַנטווערק-אינסטיטוציעס האָבען אינטערווענירט אין „באַנק גאָספּאָדאַרסטווא קראַיאָוועגאָ" און אין מיניסטעריום און האָבען בעקומען צוזאַגען, אַז דאָס האַנטווערק וועט בעזאָרגט ווערען מיט קרעדיטען מצד דער מלוכה, אין פערבינדונג דערמיט אַנטשטייט די פראַגע וועגען די אינסטיטוציעס, וועמען עס וועט ווערען אָנפערטרויט די פערטיילונג פון די דאָזיגע קרעדיטען.

ווי בעקאַנט, זענען די ביזאַהעריגע מלוכה-קרעדיטען פאַר'ן האַנטווערק געגאַנגען דורך די קאָמונאַלע קאַסעס. די האַנטווערק-אָרגאַניזאַציעס זענען קיינמאָל דערמיט נישט געווען צופרידען, נאָר ב.ג.ק. איז אין הסכם מיט זיין אַלגעמיינער קרעדיט-פּאָליטיק בעשטאַנען אויף דער פערמיטלונג פון די קאָמונאַלע קאַסעס. אַלע בעמיהונגען פון די האַנטווערקער-אָרגאַניזאַציעס, אַז ב. ג. ק. זאָל צו די קרעדיט-אָפּעראַציעס אויסנוצען אויך דעם אַפּאַראַט פון די האַנטווערקערישע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוון, האָבען אין זיין צייט קיין דערפאָלג נישט געהאַט.

עס שיינט, אַז איצט איז אין דער בעציהונג אויך פאָרגעקומען אַן ענדערונג. דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום און ב. ג. ק. זענען, ווי עס ווייזט אויס, געניגט צו אַנערקענען די צוועקמעסיגקייט פון פערטיילען די קרעדיטען דורך קאָאָפּעראַטיווע אָרגאַניזאַציעס. אַזוי אָבער ווי דאָס האַנטווערק בעזיצט היינט צו טאָג זייער אַ קליינע צאָהל אייגענע קרעדיט - קאָאָפּעראַטיוון ענטשטייט די ווייטערדיגע פראַגע, וואָס פאַר אַ קרעדיט קאָאָפּעראַטיוון זאָלען דאָ קומען אין בעטראַכט: צי זאָלען די האַנטווערקער שאַפען אייגענע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוון, אָדער די ראָל פון אַ פערמיטלונגס-אַפּאַראַט זאָלען דערפילען די יעניגע געמישטע קרעדיט קאָאָפּעראַטיוון, וועלכע ציילען אין די רייהען פון זייערע מיטגלידער אַ גרעסערע צאָהל האַנטווערקער.

די אָפיציעלע פאָרשטעהערשאַפט פון דעם האַנטווערק אין דער פּוילישער רעפּובליק האָט זיך ענטשיידען אַרויסגעזאָגט פאַר זעלבסטשטענדיגע האַנטווערקערישע קאָאָפּעראַטיוון. עס איז אַפילו געשאַפען געוואָרען אַ קאָנצעפּציע פון אַ נעץ האַנטווערקערישע קאָאָפּעראַטיוון מיט אַנ'אייגענעם רעוויזיאָנס-פערבאַנד און אַ צענטראַלער האַנטווערקער-באַנק. פּסיכאָלאָגיש איז זייער לייכט צו פערשטיין, ווי אַזוי עס זענען אויפגעקומען אַזעלכע פּלענער. יאָהרענלאַנג זענען די האַנטווערקער-אינטערעסען געווען פערנאַכלעסיגט, יאָהרען-לאַנג האָט זיך דאָס האַנטווערק נישט געקאָנט דערשלאָגען צו אַנערקענונג און שטיצע מצד די רעגירונגס-פאַקטאָרען, און אַזוי איז אויפגעקומען דער געדאַנק, אַז נאָר דורך אייגענע פינאַנץ-אינסטיטוציעס וועט דאָס האַנטווערק זיין אימשטאַנד צו בעפרידיגען זיינע קרעדיט-בעדערפעניסען. פון זאַכליכען שטאַנדפּונקט קאָן די קאָנצעפּציע בשום אופן נישט בערעכטיגט ווערען. די פראַגע וועגען ריין האַנטווערקערישע אָדער געמישטע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוון איז נישט קיין נייע, — זי האָט איהר געשיכטע און סיי די פּראַקטיק, און סיי די טעאָריע זענען אויפ'ן סמך פון די ביזאַהעריגע דערפאַהרונגען געקומען צום אויספיהר, אַז פאַר די האַנטווערקער גופא איז נישט געוואונשען צו אָרגאַניזירען פאַר זיך זעלבסטשטענדיגע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוון.

איין מעלה בעזיצען יאָ ריין האַנטווערקערישע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוון. אַזוינע אינסטיטוציעס קאָנען ווערען אויסגענוצט אויף צו שטאַרקען איבערהויפּט דעם אָרגאַניזאַציאָנעלען צובונד צווישען די האַנטווערקער, און אויסערדעם פערשפּאָרען זיך די האַנטווערקער די מיה צו קעמפען פאַר זייער איינפלוס, ווי דאָס קומט אויס אַנ'אַנדערש מאָל צו טון אין די געמישטע קאָאָפּעראַטיוון. אַקעגען דעם אָבער זענען די חסרונות פון די ריין האַנטווערקערישע קרעדיט-אינסטיטוציעס אומגעהויער גרויס. אַ ריין האַנטווערקערישע אינסטיטוציע קאָן נישט רעכענען אויף אַ גענוגענדיגען צופלוס פון פּקדונות און אָפּשפּאָרונגען. דעריבער וועט אַזאַ קאָאָפּעראַטיוו נישט אימשטאַנד זיין צו דעקען זיינע הוצאות, סיידען ער זאָל נעמען ביי די מיטגלידער הויכע צינזען. אַ ריין האַנטווערקערישע קאָאָפּעראַטיוו ריזיקירט מעהרער ווי אַ געמישטער, אויב עס מאַכט זיך אַ שלעכטער סעזאָן אָדער אַ קריזיס אין דער אָדער יענער האַנטווערקערישער בראַנזשע. דאָס אַנטשטיין פון אַ ריין האַנטווערקערישען קאָאָפּעראַטיוו איז בעזונדערס נישט גינסטיג פאַר די האַנטווערקער דאָרטען, וואו זיי געהערען שוין צו געמישטע קאָאָפּעראַטיוון, ווארום זיי מוזען דאַמאָלס אַרויסטרעטען פון די דאָזיגע קאָאָפּעראַטיוון און אויפהערען צו גענייסען פון זייערע שוין אָנגעזאַמעלטע אומזאַץ-מיטלען. נישט אין איין שטאָט וואָלטען די האַנטווערקער באַה געהאַט דערצו ריין אָרגאַניזאַציאָנעלע שוועריגקייטען ביים אָנפיהרען מיט אַ קאָאָפּעראַטיוו. דאָס אַלץ האָט געבראַכט דערצו, אַז דער געדאַנק פון ריין האַנטווערקערישע קאָאָפּעראַטיוון, וועלכער איז נישט איינמאָל פּראָפּאַגאַנדירט געוואָרען, האָט זיך אין לעבען נישט בעשטעטיגט און פערקעהרט, די בעטייליגונג פון האַנטווערקער אין די געמישטע קאָאָפּעראַטיוון האָט זיי געבראַכט גרויסע נוצען. וועלכע ווייזען ווי מען קאָן רעכענען, אַז אין פּוילען געניסען די האַנטווערקער פון אַ בעדייטענדיגען טייל קרעדיטען אין די געמישטע קאָאָפּעראַטיוון, ווייל זיי בילדען אין זיי אַ בעדייטענדיגען פּראָצענט פון דער מיטגלידערשאַפט.

אַזוי שטעלט זיך פאָר די זאַך פון אַלגעמיינעם שטאַנדפּונקט. גייען מיר איצט אַריבער צו דער יודישער זייט פון דעם פּראָבלעם, מוזען מיר זיך געוויס אַרויסזאָגען געגען ריין האַנטווערקערישע קאָאָפּעראַטיוון. די לאַגע איז אַזאַ, אַז ס'עקזיסטירען נישט אין לאַנד קיין פּריוואַטע געמיינזאַמע האַנטווערקער-אָרגאַניזאַציעס פאַר יודען און נישט יודען. דער פּוילישער האַנטווערקער האָט זיך אויסגעבויט זיינע אָרגאַניזאַציעס, דער יודישער בעל-מלאכה לעבט זיך אויס אין זיינע אָפּגעזונדערטע אָרגאַניזאַציעס. ביי אַזאַ צושטאַנד קאָן נישט געמאָלט זיין, אַז יודען און נישט-יודען זאָלען זיך צוזאַמענלעבען אין איין קאָאָפּעראַטיווער אינסטיטוציע. מען קאָן זיך אויך נישט פאָרשטעלען, אַז די אָנפיהרענדיגע אָרגאַנען פון אַזאַ קאָאָפּעראַטיוו זאָלען אימשטאַנד זיין נאָרמאַל צו דערפילען זייערע פונקציעס און ווי געהעריג בעפרידיגען די מיטגלידער, ווייבאַלד דער יודישער האַנטווערקער און דער נישט-יודישער שטעלען מיט זיך פאָר צוויי אָפּגעזונדערטע וועלטען, וואָס יעדערע פון זיי האָט אין איהר לעבענס-שטייגער. די אויסגעהאַלטענע אַנהענגער פון ריין האַנטווערקערישע קאָאָפּעראַציע וואָלטען דעריבער געמוזט קומען צום אויספיהר, אַז מען דאַרף שאַפען באַזונדערע האַנטווערקער-קאָאָפּעראַטיוון פאַר פּאָליאַקען, יודען און אַנדערע נאַציאָנאַליטעטען. עס איז קלאָר, אַז אַזוינע קאָאָפּעראַטיוון וואָלטען געוויס נישט געווען לעבענס-פעהיג.

ווייבאַלד דער פּלאַן פון שאַפען אַ נעץ ריין האַנטווערקערישע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוון האַלט נישט אויס קיין זאַכלעכער קריטיק, קאָן אויך נישט זיין קיין רייד וועגען אַ בעזונדערען רעוויזיאָנס-פערבאַנד פאַר זיי. לגמרי נישט פערשטענדליך איז דער ווייטערדיגער פּאָסטולאַט, וועלכען עס האָבען אַרויסגערוקט די האַנטווערקער-פיהרער, אַז מען זאָל נאָוועליזירען דאָס געזעץ וועגען קאָאָפּעראַטיוון אין דער ריכטונג פון פערשאַפען אַנ'איינפלוס אויף קאָאָפּעראַטיווע אָנגעלעגענהייטען די אָרגאַנען פון דער ווירטשאַפטליכער זעלבסטפערוואַלטונג. דאָס איז אַ פאָרשלאַג, וועלכער שטייט אין פולער סתירה צו דער זעלבסטשטענדיגקייט פון די קאָאָפּעראַטיווע אָרגאַניזאַציעס, און וואָס זיי נוצען פאַר די ווירקליכע אינטערעסען פון האַנטווערק איז מעהרער ווי פּראָבלעמאַטיש.

דער אויספיהר פון אַלעם דעם איז, אַז עס ליגט נישט אין די אינטערעסען פון האַנטווערק צו פערברויכען מיה און ענערגיע אויף צו שאַפען זעלבסטשטענדיגע קרעדיט-אינסטיטוציעס. די קרעדיט-בעדערפעניסען פון דעם האַנטווערק קאָנען אינגאַנצען און ביליגער בעפרידיגט ווערען דורך דער בעטייליגונג פון די האַנטווערקער אין געמישטע קרעדיט-קאָאָפּעראַטיוון, ד. ה. אין קאָאָפּעראַטיוון, וואָס פעראייניגען מיטגלידער פון פערשידענער בעשעפטיגונג. דאָס שליסט נישט אויס, פערשטייט זיך, די צוועקמעסיגקייט פון בעזונדערע האַנטווערקערישע קאָאָפּעראַטיוון אין די גאָר גרויסע שטעט, וואו עס זענען פאַרהאַן דערויף גינסטיגע בעדינגונגען. דאָס שליסט אויך נישט אויס די מעגליכקייט און צוועקמעסיגקייט צו שאַפען אַ צענטראַלע האַנטווערקער-באַנק. אויב אַזאַ אינסטיטוציע וועט זיך אַרויסווייזען פאַר נויטווענדיג, אום צו בעקומען פון מלוכה-אוצר בעדייטענדיגערע קרעדיטען פאַר'ן האַנטווערק. (י.)

צי קען זיך אַ מיטגליד פון אַ קאָאָפּעראַטיוו בעפרייען פון אַ צוגאָב-פעראַנטוואָרטליכקייט?

אין אַ קאָאָפּעראַטיוו איז געשעהען פאָלגענדער פאַל. אַזוי ווי דער קאָאָפּעראַטיוו האָט געהאַט היזקות, וועלכע זענען איבערגעשטיגען די גרויס פון די אייגענע קאַפּיטאַלען, האָט די אַלגעמיינע פערזאַמלונג אָנגענומען אַ בעשלוס, אַז די מיטגלידער זענען מחויב צוצאָהלען צו זייערע פּאַיען. די גרויס פון דער צוגאָב-סומע האָט בהסכם מיט'ן קאָאָפּעראַטיוו געזעץ נישט איבערגעשטיגען די גרויס פון דער צוגאָב-פעראַנטוואָרטליכקייט. די פערוואַלטונג פון קאָאָפּעראַטיוו האָט איינגעגעבען דעם בעשלוס וועגען דער צוגאָב-צאָהלונג אין רעיעסטער און האָט גענומען מאָהנען די צוגאָב-סומען ביי די מיטגלידער. איינער פון די מיטגלידער איז גלייך נאָך דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג אַרויסגעטרעטען פון קאָאָפּעראַטיוו, און ווען מען האָט ביי איהם געמאָנט דאָס געלד, האָט ער זיך אָפּגעזאָגט צו צאָהלען. ער האָט זיך בערופען דערויף, אַז ער איז שוין געווען אויס מיטגליד פון קאָאָפּעראַטיוו אין דעם מאָמענט, ווען דאָס געריכט האָט איינגעטראָגען אין רעיעסטער דעם בעשלוס פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג וועגען דער צוגאָב-צאָהלונג.

די טענה פון דעם מיטגליד, וועלכער האָט זיך אָפּגעזאָגט איינצוצאָהלען די צוגאָב-סומע איז געווען אינגאַנצען פאַלש און שטייט אין סתירה מיט די געזעצען. דער בעשלוס פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג, וועלכער האָט פערלאַנגט פון די מיטגלידער די צוגאָב-צאָהלונג, האָט נישט פאָרגעשטעלט מיט זיך קיין שום ענדערונג פון סטאַטוט. און דעריבער האָט מען דעם דאָזיגען בעשלוס נישט געדאַרפט איבערהויפּט פעררעגיסטרירען. אויף דעם דאָזיגען שטאַנדפּונקט האָט זיך געשטעלט אויך דאָס העכסטע געריכט, און אין דעם בעשלוס פון 18-טען אָקטאָבער 1932 האָט דאָס געריכט דערקלערט אַזוי: אויב די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון אַ קאָאָפּעראַטיוו נעמט אָן אַ בעשלוס וועגען דערצאָהלען צו די פּאַיען אין ראַמען פון דער פעראַנטוואָרטליכקייט לויט'ן סטאַטוט, איז דער בעשלוס גילטיג לגבי די מיטגלידער אָן אַ רעיעסטראַציע; דער בעשלוס איז דעריבער גילטיג אויך פאַר אַ מיטגליד פון קאָאָפּעראַטיוו, וועלכער איז אַרויסגעטרעטען פון דעם קאָאָפּעראַטיוו פאַר דער רעיעסטראַציע פון בעשלוס.

אויסערדעם איז אין קאָאָפּעראַטיוון געזעץ איבערהויפּט פאָראויסגעזעהען, אַז אַ געוועזענער מיטגליד פון אַ קאָאָפּעראַטיוו דאַרף אָפּדעקען דעם קאָאָפּעראַטיוו זיין טייל פון די היזקות לויט'ן באַלאַנס פון דעם יאָהר, ווען ער איז פון קאָאָפּעראַטיוו אַרויסגעטרעטען. אויב די היזקות זענען קלענער פאַר די אייגענע קאַפּיטאַלען פון דעם קאָאָפּעראַטיוו, ווערט דער טייל פון דעם היזק אַראָפּגערעכענט פון דעם פּאַי. אויב די היזקות זענען גרעסער פאַר די אייגענע קאַפּיטאַלען, איז דער אַרויסגעטרעטענער מיטגליד מחויב צו דעקען זיין טייל פון דעם היזק אין די ראַמען פון דער סטאַטוטאַרישער צוגאָב-פעראַנטוואָרטליכקייט. דער אַרויסגעטרעטענער מיטגליד טראָגט די דאָזיגע פעראַנטוואָרטליכקייט אַלץ איינס, צי די אַלגעמיינע פערזאַמלונג האָט אָנגענומען אַ בעשלוס וועגען די צוגאָב-צאָהלונגען אָדער נישט.

אַקציע אויסצונוצען דעם צירקולאַר וועגען אַנולירען פערלעגענע שטייערען

גרויסע פערזאַמלונג אין קליינהענדלער-פעראיין

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן מיניסטעריאַלען צירקולאַר וועגען שענקען די פערלעגענע שטייערען איז אין צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין, פּאָמאַרסקאַ 15, פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג אויף וועלכע ס'איז אויפגעקלערט געוואָרען, וואָס פאַר אַ שטייערען און ווער ס'קען געניסען פון דעם צירקולאַר. ס'איז אויך אויסגעוועהלט געוואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע וועט האָבען די אויפגאַבע פעסטצושטעלען דעם מאַטעריעלישען צושטאַנד, אָפּשאַצען דעם ווערט פון געשעפט (סחורות) און מעבעל, צוזאַמענשטעלען אַ שריפטליכען פּראָטאָקאָל און איהם ביילייגען צו דער ביטע, וועלכע דער מיטגליד בעלייגט צו דער שטייער-מאַכט וועגען שענקען איהם די פערלעגענע שטייערען. די פּראָטאָקאָלען, וועלען דער שטייער-מאַכט אין פיל פאַלען גרינגער לייכטערען די אַרבייט, ווייל מען דאַרף נישט פערגעסען, אַז דער טערמין פון דער אַקציע ענדיגט זיך דעם 1. יולי און אויף ערלעדיגען די ביטעס דאַרפען די שטייער-אַמטען האָבען מינימום 6 וואָכען. צום סוף פון דעם חודש וועט אויך דער צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין, פּאָמאַרסקאַ 15, איבערשיקען דאָס גאַנצע געזאַמעלטע מאַטעריאַל צו דער לאָדזשער האַנדעלס-קאַמער.

אַזוי ווי היי-יאָהר ענדיגט זיך די קאַדענץ פון ריטשאַלט-שטייער, האָט דער צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין, פּאָמאַרסקאַ 15 אויסגעאַרבייט צו איהרע מיטגלידער אַנ'אַנקעטע, וועלכע וועט די זעהר וויכטיגע פראַגע בעלויכטען און אויפ'ן סמך פון געזאַמעלטען מאַטעריאַל פעסטשטעלען אויף וואָס פאַר אַנ'אופן ער דאַרפט געענדערט ווערען. די אַנקעטע ענטהאַלט צווישען אַנדערען אויך פראַגען: 1) צי דאַרף דער ריטשאַלט אין דער זעלבער פאָרם בלייבען, עווענטועל פערקלענערט ווערען; 2) אויף וויפיל איז געפאַלען דער פדיון; 3) וואָס פאַר אַ פּראָצענט ווערט פערקויפט אַרטיקלען, פאַר וועלכע מ'צאָהלט נישט קיין שטייערען (צוקער, פּאַפּיראָסען, זאַפּאַלקעס, זאַלץ א. א.)

ס'איז אויך אויפגעפאָדערט געוואָרען, אַז די מיטגלידער, וואָס זענען בעיעולה'ט געוואָרען מיט'ן אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1932, זאָלען זיך מעלדען אין סעקרעטאַריאַט, אַמשפּעטסטען דעם 14-טען מאַי, ווייל דעם 15. מאַי ווערען די רשימות מיט די בעיעולה'טע און ס'געזאַמעלטע ספּעציעל וועגען דעם מאַטעריאַל איבערגעשיקט אין די 1) שטייער-אַמטען, 2) פינאַנץ - קאַמער, 3) האַנדעלס-קאַמער און 4) צענטראַלען קליינהענדלער פערבאַנד אין וואַרשא.

געוואַלדיגע ווירקונג פון באָיקאָט אויף דייטשע סחורות

אין די לעצטע פאַך-צייטונגען און בראַנזשע-בלעטער [illegible] געפונען מיר ווייטער זעהר פיל מאַטעריאַל וועגען דער גרויסער בעאונרוהיגונג, וואָס דער באָיקאָט אויף דייטשע סחורות האָט אַרויסגערופען צווישען די פאַבריקאַנטען.

עס שטעלט זיך אַרויס, אַז דער באָיקאָט האָט געגעבען אַ געוואַלדיגען קלאַפּ אין מיינסטענס האַנדעלס- און אימפּאָרט-צווייגען פון דייטשלאַנד. מען האָט זיך גאָרנישט געריכט, אַז דער באָיקאָט פון יודענטום וועט אַרומנעהמען אַלע לענדער און וועט ברענגען אַזעלכע פּרוכטבאַרע רעזולטאַטען פאַר די דייטשען.

די פאַך-צייטונגען ווייזען-אָן, אַז אויב דער באָיקאָט אויף דייטשע סחורות וועט נישט ווערען אָפּגעשטעלט, וועט דאָס פערגרעסערען שטאַרק די צאָהל אַרבייטסלאָזע און עס וועט שטעלען אין סכנה אַ גרויסער טייל פון דער פאַבריקאַציע.

מאַנכע פאַך-צייטונגען אַפּעלירען אין אַ זעהר פאָרזיכטיגער פאָרם, אַז די רעגירונג זאָל זיך רעכענען מיט דער אויפרעגונג, וואָס הערשט אין אַלע אויסלענדישע מלוכות געגען דעם טיסטעם אין דייטשלאַנד.

רעקורסען וועגען צו הויך געשאַצטען אומזאַץ-שטייער

מיר מאַכען אויפמערקזאַם, אַז רעקורסען געגען צו גרויסען געשאַצטען אומזאַץ-שטייער, קען מען דערלאַנגען נאָר ביז'ן 15 מאַי.

אַפילו מען האָט נישט בעקומען קיין „נאַקאַז-זאַפּלאַטי" אויפ'ן אומזאַץ-שטייער ווערט דערמיט נישט איבערגערוקט דער טערמין פון רעקורס. ווער עס האָט נאָך נישט בעקומען קיין נאַקאַז, קען אַריינגעהען אין שטייער-אַמט וועט מען איהם זאָגען וויפיל מען האָט געשאַצט דעם שטייער.

נאָכ'ן 15. מאַי וועט מען שוין קיין רעקורסען נישט קענען אָפּגעבען.

„נאַקאַז זאַפּלאַטי" פאַר אַ נישט פּראָטעסטירטען וועקסעל

מיר דערהאַלטען אָנפראַגעס, צי קאָן מען בעקומען אַ נאַקאַז זאַפּלאַטי אויף אַ וועקסעל, וועלכער איז נישט פּראָטעסטירט געוואָרען.

דער ענטפער איז, אַז לויט'ן אַרט. 459 פון נייעם קאָדעקס וועגען ציוויל-פּראָצעס דאַרף אַ נאַקאַז זאַפּלאַטי ווערען אַרויסגעגעבען אויף אַ וועקסעל, און עס שטעהט נישט געשריבען, אַז דער וועקסעל מוז זיין פּראָטעסטירט. דעריבער האָבען נישט די געריכטען דאָס רעכט זיך אָפּצוזאָגען פון אַרויסגעבען אַ נאַקאַז בלויז דעריבער, וואָס דער וועקסעל איז נישט פּראָטעסטירט. די פּראַקטיק פון די געריכטען איז אין דער בעציהונג נאָך ענטגילטיג נישט פעסטגעשטעלט. יערענפאַלס דאַרף מען געדענקען, אַז אויב מען פּראָטעסטירט נישט דעם וועקסעל, פאַלען אָפּ די זשירעס.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 2 מאי

ו אייר תרצ"ג

זון-אויפגאנג 4.04
זון-אונטערגאנג 7.03

סקאנדאליעזע האנדלונג פון דייטשען ראטמאן עוואלד

יודישע ראטמענער פאדערען צו רופען א ספעציעלע זיצונג פון סעניארען-קאנווענט

אייף א בעראטונג פון די יודישע ראטמענער י. ל. מינצבערג, י. מ. ביאלער, אדוו. י. ווייצמאן און אינזש. ג. פראשקער איז בעטראכט געווארען א בריף פון דער הויפט-אפיעקונקע פון דער פאלקסשולע נ"ר 144, מאריא קוסטין און וועלכען זי גיט איבער פאלגענדען סקאנדאליעזען פאקט:

דעם 24 אפריל ד. י. האט פרוי קוסטין אלס שול-דעלעגאטקע אנטיילגענומען אין דער זיצונג פון שטראף-געריכט ביי דער קאמיסיע פון אלגעמיינער בילדונג. די זיצונג איז געפיהרט געווארען אונטער'ן פארזיץ פון ראטמאן גוסטאוו עוואלד (מיטגליד פון נ.ס.פ.פ.) ס'זענען בעטראכט געווארען א גאנצע רייה ענינים פון בעשטראפען די עלטערן פאר נישט שיקען די קינדער רעגולער אין דער שולע. דער פארזיצער האט כמעט אין אלע פאלען בעשטימט הויכע שטראפען.

צו פרוי קוסטין האט דעם פארזיצער נאך דער זיצונג געמאכט א פארוואורף פאר די הארבע שטראפען, האט זי פון ראטמאן עוואלד בעקומען אזא ענטפער:

„און צי ווייסט איהר, אז די יודען האבען דעמאלירט אונזער גימנאזיע און געמאכט א שאדען פון 50 טויזענד זלאטים? זיי האבען דערפאר בעקומען אויף דער אלטשטאט, אבער דאס איז אלץ צו ווייניג. מ'דארף אלע בערדיגע די קעפ אפשניידען. היטלער איז צופיל רחמנות'דיג פאר אייך".

ווען פרוי קוסטין האט איהם בעמערקט, אז ביי דער רעגירונג פון מארשאל יוזעף פילסודסקי וועט קיינעם אין פוילען קיין שלעכטס נישט געשעהען, האט ראטמ. עוואלד געענטפערט:

„אייער וואזשנע יאסעלע נעמט אייך אזוי שטארק אין שוץ, אבער דא וועט אייך גארנישט העלפען".

די יודישע ראטמענער האבען אין צוזאמענהאנג מיט דעם בריף זיך געווענדעט צום פרעזעס פון שטאט-ראט מיט א בריף, אין וועלכען זיי פאדערען צוזאמענצורופען א דרינגענדע זיצונג פון סעניארען-קאנווענט, כדי צו בעטראכטען די סקאנדאליעזע האנדלונג פון דעם דייטשען ראטמאן.

פערשווינדען א יודיש-קינד פון א קינפעטארין-קליניק

רעטזעלהאפטע געשיכטע אין קליניק פון דער קראנקען-קאסע

אין וועכנערין-קליניק פון דער קראנקען-קאסע אויף דער לאגעווניצקא-גאס, איז געשעהען א רעטזעלהאפטע סקאנדאליעזע געשיכטע מיט א ניי-געבוירען קינד, וואס גיהט איבער אלע גרעניצען פון הפקרות.

דעם 26-טען ה.ח. האט די פרוי ריידזעל ברוינער, פון ציגעל-גאס 23, אין קליניק געבוירען א מיידעלע. די מוטער האט באלד נאכ'ן געבוירט בעקומען שטארקע היץ. און די דאקטוירים האבען פעסטגעשטעלט אז די קימפעטארין האט בעקומען א בלוט-פערגיפטונג, נישט - קוקענדיג אויף דעם וואונש, מ'זאל זי אפשיקען אהיים מיט'ן קינד, האט מען זי דעם 29-טען פ. ח. איבערגעשיקט אין ראדאגאשטשער שפיטאל, און ס'קינד איז געבליבען אהן א ברוסט אונטער דער אויפזיכט פון דער קליניק-לייטונג.

דער פאטער איז טאג-טעגליך געקומען אין קליניק זיך נאכפרעגען וועגען קינד, דעם לעצטען מאל האט ער דאס קינד געזעהען מיט א פערבאנדאזשירט קעפעל — דאס איז געשעהען, האט מען איהם ערקלער'ט, ביים אפנעהמען ס'קינד,

פערגאנגענע וואך, מאנטאג, איז אין קליניק געווען דעם פאטערס שוועסטער, און ווען זי האט פערלאנגט, מ'זאל איהר ווייזען ס'קינד, האט די „שאסטרע" געענטפער'ט: — ס'קינד שלאפט, און מ'האט זי נישט אריינגעלאזט.

דעם פערגאנגענעם שבת איז דער פאטער געקומען אין קליניק און פערלאנגט מ'זאל איהם ארויסגעבען זיין קינד.

ווי ערשטוינט איז דער פאטער געווארען, ווען די „שאסטרע" האט איהם געענטפער'ט, אז דאס קינד האט מען שוין מיט 8 טעג צוריק אפגענומען, אז צוויי פרויען האבען דאס קינד אפגענומען נאך פערגאנגענעם זונטאג.

דער פאטער א דערציטערטער פון דער דאזיגער ערקלערונג האט גענומען שרייען: ווער האט גענומען מיין קינד? וועמען האט איהר מיין בלוט און פלייש אוועקגעגעבען? ווי גיט מען עס פרעמדע מענשען אוועק א קינד? און פארוואס האט די „שאסטרע" מיט א טאג פריהער, איידער מ'האט דאס קינד ארויסגעגעבען די צוויי פרעמדע פרויען ערקלערט דער שוועסטער אז דאס קינד שלאפט? פארוואס האט זי דאן נישט געזאגט, אז דאס קינד איז שוין אין קליניק נישטא?

ס'האט נישט געהאלפען דעם אומגליקליכען פאטערס שרייען. מ'האט איהם געענטפערט: — ס'קינד איז שוין אפגענומען געווארען.

די מוטער, וועלכע איז נאר וואס ארויס פון שפיטאל, ווייסט נאך נישט די שרעקליכע געשיכטע און האלט אין איין ווארטען מ'זאל ברענגען איהר קינד אהיים.

די סקאנדאליעזע, רעטזעלהאפטע געשיכטע מיט דעם פערשווונדענעם קינד, האט דער פאטער געמאלדען דער פאליציי, און איז איבערגעגעבען געווארען דער פראקוראטור.

ס'איז שוין באמת די העכסטע צייט א סוף צו מאכען צו די מעשים פון די קראנקען-קאסע שפיטאלען און קליניקען, וועלכע געהען אריבער אלע גרעניצען פון הפקרות.

פון האנדעלס-געריכט

פירמע „ברידער פיטאווסקי" רעגולירט אויף 10 פראצענט

אויף דער נעכטיגער זיצונג האט דאס האנדעלס-געריכט בעשטעטיגט דעם רעגולאציע-אפמאך פון דער פירמע „ברידער פיטאווסקי" (פיעטריק. 47) מיט די קרעדיטארען. די פירמע רעגולירט אויף 10 פראצענט, אויסצוצאהלען אין צוויי 5 פראצענטיגע ראטעס.

* * *

די פירמע „א. מ. קרישטאל" (פעטריק. 37) האט בעשׂתו רעגולירט אויף 15 פראצענט. דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט. צוליב דער אפאזיציע פון א קרעדיטאר, איז בעשלאסען געווארען צוזאמענצורופען א צווייטע קרעדיטארען-פערזאמלונג אויפן 5-טען מאי ד. י.

* * *

דאס געריכט האט דער פירמע „יעקב מילראד" פערלענגערט דעם גלייט אויף ווייטערע 2 חדשים.

פערברייטערונג פונם שטרייק אין דער ווידזעווער מאנופאקטור

(א) דער שטרייק אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור", וואס איז אויסגעבראכען דעם פאריגען שבת, מחמת דעם נישט האנארירען די לוינען לויטן קאלעקטיווען אפמאך — האט זיך נעכטען פערברייטערט, ווייל עס האבען געווארפען די ארבייט נאך 1000 ארבייטער אין דער שפינערייי, גיספריי שפינדלערייי א. א.

דער שטרייק טראגט א פערהעלטנישמעסיג רוהיגען כאראקטער.

די פראפעסיאנעלע פעראיינען אינטערווענירען ביי דער פאבריק-דירעקציע וועגען ליקווידירען דעם סכסוך.

בערויבט א טשענסטאכאווער פרוי

דורך 2 באנדיטען, וואס ארבייטען בשותפות

(א) ריידזעל קעניגסבלאט, א טשענסטאכאווערין האט נעכטען איינגעקויפט פערשידענע סחורות. און ווען זי איז געפאהרען אויף א דראזשקע צו דער אויטאבוס-סטאציע, כדי צו פאהרען א היים — איז זי אויף דער נאוואמיעסקא-גאס בעפאלען געווארען דורך איינעם א פערשוין, וועלכער האט ביי איהר צוגעכאפט א שטיקעל מאנופאקטור-סחורה און איז ענטלאפען.

די פרוי קעניגסבלאט האט אינסטיקטיוו אפגעשטעלט די דראזשקע און זיך געלאזט נאכלויפען דעם פערשוין.

דעם דאזיגען מאמענט האט אויסגענוצט א צווייטער פערשוין — ווייזט אויס א שותף פון דעם ערשטען — און ער האט ארויסגעכאפט פון דער דראזשקע א צווייט פעקעל אין דער ווערט פון 450 זל. און איז ענטלאפען.

דער ערשטער פערשוין האט אוועקגעווארפען דאס שטיקעל סחורה און איז נעלם געווארען, אבער ביי דער פרוי קעניגסבלאט איז שוין דער היזק געווען א גרעסערער.

TEATR MIEJSKI
pod kierown. art. St. Wysockiej

דעם 5-טען מאי און פאלגענדע טעג!

Zielona Kotwica

(גרינער אנקער)

קאמעדיע אין 3 אקטען, 4 בילדער פון
STANISŁAW BAL

עס נעהמען אנטייל:
J. Chojnacka, W. Niedziałkowska, H. Skrzydłowska, J. Wasintyńska, L. Dytrych, M. Lenk, K. Łabędzki, Wł. Matuszkiewicz, Jan Mrozinski, Z. Rzęcki, K. Szubert, L. Śliwiński, Surzyński, M. Węgrzyn, J. Winawer, St. Winczewski, M. Znicz.

רעזשי: H. Szletyński

דעקאראציעס: St. Jarocki

בילעטען שוין צו בעקומען אין בעשטעלונגס-קאסע טראוגוטא 1.

ס'איז שוין פריהלינג!

קאסמעטיק מאכט שעהן און פריש!

הערט און דערציילט!

רעיעלע און סאלידע בעהאנדלונג

טים ; בטגנג

Perfumerja J. Drukier

5 ZAWADZKA 5
tel. 175-92.

פאר ענגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט

בעזוכט די איינציגע גרעסטע רענאמירטע

פערפומעריע
י. דרוקער

5 זאוואדזקא 5
טעל. 175-92

בענוצט דעם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע פאריזער פערפומען
ערשטקלאסיגע פודערן, טואלעט-זייפען אז"וו
צו פאבריקס-פרייזען

קאסמעטיק

פאבאר פון יאהרגאנג 1912

היינט הויבען שוין אן צו אמטירען די קאמיסיעס

(2) היינט, דינסטאג, דעם 2-טען מאי, פון 8 אינדערפריה הויבען אן צו אמטירען די פאבאר-קאמיסיעס:

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 1 (אלעיע קאשטשושקי 21) דארפען זיך שטעלען די יונגעלייט, וואס זענען געבוירען אין יאהר 1912 און וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען קאמיסאריאט, מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

A B C D E F G H Ch I J L Ł

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווא 34) דארפען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

A B C D E

פאר דער קאמיסיע נומער 3 (פיעטרקאווער 165) דארפען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911, קאט. B, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען און 9 קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף אלע אותיות.

איבערמארגען, דאנערשטאג, דעם 4 ד. ח. דארפען זיך שטעלען פאר דער קאמיסיע נומער 1 (אל. קאשטשושקי 21) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

K M P

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אגראדאווא 34) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

F G H Ch I L

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1911, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

A B C Ch D E F H I J L Ł

די פאבאראווצעס זענען מחויב: ברענגען מיט זיך פעסער, אדער פערזאן-בעשטעטיגונגען מיט פאטאגראפיעס, אדראטשעניע-קארטען, רעגיסטראציע-בעשטעטיגונגען און שולע אדער פאך-בעשייניגונגען.

די פאבאראווצעס מוזען זיך שטעלען אין א ציכטיגען און ניכטערען צושטאנד.

רעפרעזענטאנטען-צוזאמענפאהר פון די אינדוסטריע-האנדעלס-קאמערן אין פוזען

(2) דעם פאריגען זונטאג האט זיך אין פוזען געעפענט — אין שייכות מיט'ן יאריד — דער רעפרעזענטאנטען-צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-און אינדוסטריע-קאמערן אין גאנצען לאנד.

לאדז פרעזענטירט דער דירעקטאר ק. בייער.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37) ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), ס. האמבורג (גלובנא 50), ל. פאוולאווסקי (פעטריקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 92).

נייע שטרייקען אין פאמאשאוו

(2) סוף פאריגע וואך זענען ווידער אויסגעבראכען סכסוכים און א שטרייק אין דער טאמאשאווער „פאבריק פון קונסט-זייד".

פאר'ן נישט האלטען זיך ביי די תקנות פונ'ם קאלעקטיווען אפמאך, זענען אויך אויסגעבראכען שטרייקען אין די פירמעס: „פיעש" און „לאנדסבערג". ביי פיעשן שטרייקען 300 ארבייטער און ביי לאנדסבערגן — אנ'ערך 100. די שטרייקענדע פערלאזען נישט די פאבריקען.

די פייערונגען פון 3-טען מאי

(2) די פייערונגען פון 3 מאי וועלען זיך אנהויבען נאך היינט אין די אווענד-שעה'ן מיט א צאפשטיק.

די פייערונגען גופא וועלען פארקומען מאר-גען, מיטוואך. און וועלען זיין פארבונדען מיט באטעסדינסטען, מיליטער-דעפילאדע, אקאדעמיעס א.א. פעראנשטאלטונגען.

באהי-הנחות קיין פויזען

(2) לויט ווי מ'אינפארמירט אונז פון דער ארטיגע באהן-מאכט, וועלען ביים ארויספאהרען אויפ'ן אינטערנאציאנאלען יאריד אין פויזען ארויס-געגעבען אינדיווידועלע הנחות (יעדען פאסאזשיר בזה האופן, אז דאס פאהרען אהין קאסט נארמאל, און דער צוריקוועג — 50 פראצענט.

צו דער אלגעמיינער אויפ-מערקזאמקייט

עס דערנעהנטערט זיך דער טערמין פון דער ציהונג פון דער 1-טער קלאס 27-טער מלוכה-לאטעריע. נישט יעדער אבער ווייסט נאך די איינצעלהייטען פון דער אונגעוועהנליכער יעצטי-גער שפיל, וועלכע גיט די שפילער מאקסימאלע שאנסען. עס איז דעריבער געוואונשען צו ווענדען זיך צו דער גרעסטער קאלעקטור אין לאדז פון ס. יאטקא פיעטרקאווער 22 און 66), ווי עס ווערט ארויסגעגעבען יעדען אומזיסט דער פלאן פון דער לאטעריע. דארט אויך קויפט שוין יעדער א לאס צו דער 1-טער קלאס.

רעהאבילירט א פאלקס-לערער

וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין מיאוס'ע מעשים

(2) לעצטענס האט מען פארגעווארפען דעם לייטער פון דער פאלקס-שול א. נ. פון הענריק שענקעוויטש, סטאניסלאוו בינדערן, אז אויסנוצענ-דיג זיין פאסטען, טוט ער אפ פערשידענע אונ-מאראלישע „מיאוסע מעשים" מיט די מינדעריעה-ריגע שילערינס זיינע.

מען האט איהם אפגעשטעלט אין זיין אר-בייט, און שבת איז ער געשטאנען פאר'ן געריכט, וועלכער האט איהם, מחמת'ן מאנגעל אין בע-ווייזען פריינעשפראכען.

מען דארף פרישע גאראנטיע-בריף

אויף צו קאנען פאהרען קיין אמעריקא

(2) דער לאדזער עמיגראציע - סינדיקאט קלעהרט אויף, אז אין משך פון די לעצטע פאר חדשים האט זיך די ווירטשאפטליכע קאניונקטור אין אמעריקא אזוי שטארק פערערגערט, אז די אימיגראציע-מאכט פאדערט איצט, דאס די גא-ראנטיע,בריף פון די קרובים זאלען זיין פון וואס שפעטערע דאטען.

אויב, אלזא, עמ'צער האט א גאראנטיע-בריף פון פאריגען יאהר, דארף ער זיך בעמיהען צו בע-קומען א פרישע גאראנטיע-קארטע, און ווענדען זיך צום עמיגראציע-סינדיקאט (6 שיערפיען-גאס 3) וועגען א נייע אויפרוף-קארטע אין קאנסולאט.

דער גראנדיעזער גאלדפאדען-פעסטיוואל

פייערליכער קבלת-פנים לכבוד'ן רעדאקטאר פון יודישען טעאטער-לעקסיקאן, זלמן זילבערצווייג

ווי ס'איז געווען פאראויסגעזעהען איז דער גאלדפאדען-פעסטיוואל לכבוד'ן רעדאקטאר פון טע-אטער-לעקסיקאן, זלמן זילבערצווייג אראפ מיט גרוי-סען ערפאלג, דער „פילהארמאניע"-זאל איז געווען איבערפולט איבער די ברעגעס, און האט געטראגען א פייערליכען כאראקטער.

דער אווענד איז געעפענט געווארען פון דירעקטער משה בראדערזאן, וועלכער האט אנגעוויזען אויף זלמן זילבערצווייגס גרויסע ארבייט. געגריסט האבען אויך דער דירעקטאר משה ליפמאן און דער בעל-שמחה זלמן זילבערצווייג, אליין.

דער אווענט האט זיך אויסגעצייכענט דער-מיט, וואס ס'איז אויפגעפיהרט געווארען דער גאנ-צער פראגראם, אזוי ווי ער איז רעקלאמירט געווא-רען. אין ערשטען טייל זענען אויסגעפיהרט געווא-רען א פאפורי פון גאלדפאדען-נגונים אראנזשירט דורך דוד בייגעלמאן און שלמה פריזאמענט. מעלא-דיען פון „שולמית", „בר-כוכבא", רבי יאזעלמאן, דאקטאר אלמאסאדא, קוני לעמעל, שמענדריק, לא תחמוד, עקדת יצחק, באבע יאכנע. די מעלאדיעס זענען געלונגען אויסגעפיהרט געווארען דורך א פער גרעסערטען ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דוד בייגעלמאן.

אין צווייטען טייל זענען אויסגעפיהרט געווארען צוויי אקטען. „שולמית" (3טער אקט און ביידע „קו-בי לעמעל" 2-טער אקט.

אין דריטען טייל איז אויפגעפיהרט געווארען דער 3-טער אקט פון „די כשוף-מאכערין", צוזאמען מיט א גרויסער גאלדפאדען-רעוויו, אין וועלכע עס האבען זיך בעטייליגט א חוץ די טרופע פון יודישען טעאטער אין „פילהארמאניע" — אויך די געסט דוד זיידעמאן, וועלכער האט מיט גרויס ערפאלג געזונ-גען „ראזשינקעס מיט מאנדלען" און אנדערע לידער פון גאלדפאדען-רעפערטואר.

גרויס ערפאלג האבען געהאט די ליבלינגע כון דער פוילישער ביהנע: סטעפאן יאראטש, מיכאל זניטש, און סקשידלאווסקא, וועלכע זענען שטור-מיש אפלאדירט געווארען.

אין דעם פעסטיוואל האבען זיך בעטייליגט די ארטיסטען לויט'ן א. ב.: בראנדט, גארליצקא, גריב שפאן, גיזי הידען, זיידעמאן, משה ליפמאן, באסטיא ליפמאן, ענוי ליטאן, אסקאר ליפאווסקא, סאניע ליר-פאווסקא. סאשא ליפאווסקא, פריזאמענט קאהן א.א.

דער פייערליכער גאלדפאדען-אווענד האט זיך פערצויגען ביז שפעט ביינאכט און האט אויף דעם גרויסען עולם געמאכט א זעהר גוטען איינדרוק.

דערמיט האט דער יודישער טעאטער-עולם הארציג אפגעדאנקט אונזער בן-עיר דעם רעדאקטאר פון יודישען טעאטער-לעקסיקאן, זלמן זילבערצווייג.

טעאטער „סקאלא"

היינט, דינסטאג, 9 אווענט

הנחה-בילעטען גילטיג!

מ. ווינדער פרעזענטירט די גרויסע אמעריק. געסט, די סטארס פון ניו-יארק

לוסי און מישא

גערמאן

איילט צו זעהן!

ווייל נור נאך עטליכע טעג

וועלן די קינסטלער שפילן

די לעצטע טעאטער-סענסאציע

מאמע און שוויגער

פאלקס-שפיל אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש

מוזיק פון לאסטאקאווסקי. רעזשי: מ. גערמאן.

מיט'ן ארקעסטער פירט אן ד. בייגעלמאן

מארגן, מיטוואך, 9 אווענט

מיט לוסי און מישא גערמאן

מאמע און שוויגער

פרייקארטען און הנחה-בילעטן קאטעגאריש נישט גילטיק.

בילעטן צו בעקומען אין קאסע.

אכטונג! שילער און גרופען, וואס ווילען געניסען פון הנחה-בילעטען, בימע זיך ווענדען יעדען טאג אין קאנצעלאריע פון „סקאלא"-טעאטער פון 11 — 2.

ארונטערגעפאלען פון א וואגען

(2) איז נעכטען בייטאג, אויף פאמארסקא 16, דער 51-יעהריגער סוהרמאן לייבוש ריספען (פון וועסאלא 8).

ער איז שטארק צוקלאפט געווארען, און די פאגאטאוויע האט איהם געמוזט קומען העלפען.

Eugenjusz BODO

וועט זיין פערזענליך אין קינא „SPLENDID"

אויף אלע סעאנסען בעת'ן דעמאנסטרירען דעם פילם

„זיין עקסעלענץ סוביעקט"

היינט, דינסטאג, דעם 2-טען מאי 1933

וועלען די ליבהאבער און ליבהאבערינס פון קעניג פון עקראן בעקומען די אויטאגראפען.

למען אמת שטעלען מיר פעסט פאר דער עפענטליכקייט, אז די בעקאנטע אנגעזעהענע פיר-מע „שיכט-לעווער" אקצ. געז. אין ווארשא, איז אן'אינלענדישע אונטערנעהמונג און פון דייטשען קאפיטאל ווערט זי נישט פינאנסירט. זי געניסט פון די קאפיטאלען פון א האלענדיש-ענגלישען קאנצערן.

אלע אויסארבייטונגען וואס שטאמען פון דער פירמע „שיכט-לעווער" און די פירמעס „סא-סורטיש" און „עלידא" ווערען אויסגעארבייט פון פוילישע פאבריקען אין ווארשא, און אויך אין טרזשעביניא, הינטער קראקא, און זיי זענען במילא פוילישע פראדוקטען.

ד. איזראעל

משפחות אין פלאמען

סענסאציאנעלער ראמאן פון יודישען פאמיליען-לעבען

(153

— דער פערשאלטענער יוד? האט איבערגע-פרעגט אנ'אנדער'ער בעאמטער, פארוואס עפעס א יוד?

— ווייל ער איז עס, נישט פיל פון אונז ווייסען, אז ביאלאפאלסקי איז א געוועזענער יוד, ער האט זיך גע'שמד'ט און דעריבער איז ער געקומען צו דער דאזיגער קאריערע, אבער איך וועל איהם אומשעדליך מאכען, איך וועל איהם נישט לאזען ווייטער געהען.

— ווי אזוי ווילסט דו דאס טון? ער האט שטארקערע און ברייטערע פלייצעס ווי דו. איבערי-גענס האט ער פערדינט דעם ערפאלג, וואס ער האט.

ביאלאפאלסקי האט דערווייל פערטיג געמאכט אלע דאקומענטען, ער האט פערענדיגט אלע אק-טען, וואס זענען געווען פערבונדען מיט ביידע מארדען, וואס זענען בעגאנגען געווארען דורך מאק-סען און האט לייכטער אפגעאטעמט.

— איצט איז אלץ פערטיג, מ'דארף זיך בע-מיהען וועגען א קליינעם אורלויב, כדי זיך צו זעהען מיט דער בארא'נין און קענען מיט איהר אביסעל פערברענגען, א חוץ דעם, וואס איך האב איהר פיל צו פערדאנקען און בין בנוגע איהר אין א געוויסער מאס פערפליכטעט, בין איך דאך משוגע פערליבט אין איהר און זי אליין האט דאך מיר אויך געגעבען געוויסע האפענונגען.

— א מערקווירדיגער מענש, איז דאס די דא-זיגע בארא'נין — האט ער ווייטער געטראכט — די שטורמיש דאך גאר אויסערגעוועהנליכע זאכען. זיין צופרידענהייט איז אבער באלד פער-שוואונדען, ווען ער האט זיך דערמאהנט, אז די בארא'נין מוז דאך האבען עפעס אנ'אינטערעס דער-ביי, וואס זי פערנעהמט זיך מיט די דאזיגע אלע ענינים און האט איהם געהיטען פון אלע זייטען, ווער ווייס צי זי איז נישט אונטערגעשטעלט פון זיינע שונאים, וועלכע ער האט דאך ארום געגוג, כדי איהם ווען ס'וועט נויטיג זיין אונטערצושטע-לען א פיסעל, דערצו האט זי דאך נישט איינמאל איהם געגעבען אנצוהערען, אז זי קען דורך און דורך זיין פערגאנגענהייט און האט שוין נישט איינמאל געפרובט צו מאכען א געברויך דערפון. דאס אלץ האט אבער נישט געשטערט דערצו, אז ער זאל זיך אונבעדינגט ווילען זעהען מיט דער בארא'נין, ווי ס'זאל נישט זיין, וואס זי זאל נישט טראכטען מיט איהם צו טון, און וואס פאר א כוונות זי זאל נישט האבען בנוגע איהם, ער האט זיך אבער נישט געקענט אפזאגען פון דעם פער-לאנג זיך צו זעהען און צו רעדען מיט איהר. איהר אדרעס האט ביאלאפאלסקי נישט געקענט און האט זיך נישט געוואוסט וואוהין צו ווענדען. ער איז אבער געווען זיכער, אז זי וועט איהם אויפזוכען, אז זי וועט זוכען א וועג, ווי אזוי זיך מיט איהם צו פערשטענדיגען און אזוי ווי צו בעשטעטיגען זייגע אויסרעכענונגען, האט דער טע-לעפאן פלוצלונג א יזאפען קלונג געגעבען. ער האט אויפגעהויבען דאס רעהרעל און צוגעלעגט צום אויער, ווי ער האט גלייך דערקענט די שטים פון דער בארא'נין.

— האלא, דער אויספארשונגס-ריכטער, דא רעדט די בארא'נין גוטאר. ווי האלט איהר עפעס מיט אייערע אויספארשונגען, מיט וועלכער איהר זענט שטענדיג בעשעפטיגט.

— לעצטענס האב איך אלץ געטון נאר לויט אייער בעפעהל, פון מיין אייגענעם ווילען און אי-ניציאטיווע האב איך גארנישט אונטערגענומען.

— נו, און מיט וואס פארא ערפאלג?

— מיט דעם גלענצענדסטען. די רעזולטא-טען זענען אויסערגעוועהנליכע.

— דהיינו?

— מאקס האט זיך מודה געווען אין בע-געהען דעם מארד איבער נאסטיא מאשקאוויטש און דערביי דערצעהלט אלע פרטים וועגען דעם, ווי אזוי דאס איז פארגעקומען.

— פאר מיר איז דאס נישט קיין בייעס, הע-ריכטער, איך האב וועגען דעם שוין לאנג גע-וואוסט.

— אין דעם צווייפעל איך אפילו נישט מיך אינטריגירט נאר דער ענין פון וואנען איהר האט דאס געוואוסט.

— דאס איז שוין אנ'אנדער זאך, און מאקס האט זיך אזוי נוטוויליג גלייך מודה געווען?

— גלייך ביי דער ערשטער פראגע, וואס איך האב איהם געשטעלט, האט ער אויסגעדריקט זיין גרייטקייט אלץ צו דערצעהלען מיט די קלענסטע איינצעלהייטען. ער האט דאס אויך געטון און אונז טערגעשריבען א גענויען פראטאקאל וועגען אלעם.

— נו, האט איהר ווידער געהאט ערפאלג אין אייער ארבייט. איך בין זעהר צופרידען דערפון, הגם איך בעדויער שטארק דעם אומגליקליכען יונ-גערמאן, ער איז אפשר נישט אזוי שטארק שולדיג אין דעם אלעם ווייל מיר ווייזט זיך אויס, אז דער יונגער-מאן איז פסיכיש קראנק.

— דאס איז מעהר ווי זיכער און ער וועט קענען אזוי ארום ארויספיהרען זיין פערטיידיגונג, אבער דאס איז שוין נישט אונזער ענין, יעדענ-פאלס איז ער א שעדליכער מענש אין דער געזעל-שאפט און ער מוז זיין איזאלירט.

— איהר האט רעכט אין דעם פאל, אבער דאס איז אבסאלוט נישט מעהר ווי מיינונגען, איך האב אייך געזאגט, אז באכדעם ווי מיר וועלען פער-ענדיגען דעם דאזיגען ענין, וועל איך אייך דאר-פען האבען אויף א געוויסע צייט.

— צו וואס פרוי בארא'נין, צי פאר אייך פערזענליך?

— ווערט נישט פרעך, הער ביאלאפאלסקי. מיין אויפגאבע איז אנ'ערנסטע און איך מוז זי אדורכפיהרען און איהר שפילט אין דעם אלעם א גאר וויכטיגע ראלע. דעריבער וועלען מיר די קאמפלימענטען און חנ'דלעך איבערלאזען אויף אנ'-אנדערש מאל, איך וואלט זיך געוואונשען, אז איהר זאלט זיך בעפרייען אויף עטליכע טעג פון אייער ארבייט, כדי איהר זאלט די דאזיגע טעג קענען ווידמען מיר.

— מאדאם, איך מוז אייך זאגען דעם אמת, אז איהר פיהרט מיך אינגאנצען פון זינען אראפ. איך ווייס נישט, וואס איהר ווילט פון מיר און וואס איהר האט צו מיר. ס'דארף דאך שוין צו דעם אלעמען א סוף נעהמען.

— פערשטעהט זיך, אז ס'מוז בעהמען א סוף איך וויל ווערען אייער אויספארשונגס-ריכטער, אייער פראקוראר און צונויפשטעלען דעם בעשול-דיגונגס-אקט געגען אייך, איהר וועט זיך דארפען פערטיידיגען.

— ניין, דאס איז אלץ איבער מיינע כוחות, האט דער אויספארשונגס-ריכטער אפגעזיפצט.

— אלזא, איך וויל, אז איהר זאלט זיך מיט מיר זעהען.

— גוט, איך בעהם אן די אויפפאדערונג, די בארא'נין האט זיך אפגעשמועסט מיט ביאלאפאלסקין וואו און ווען זיי זאלען זיך זעהען און דערמיט האט זיך זייער געשפרעך פערענדיגט.

ביאלאפאלסקי איז געווען א'יסער זיך, ער האט נישט געוואוסט וואס פארא שטורם ס'גרייט זיך אויף איהם. די ערוואר'טונג אויף דער בע-געגעניש מיט דער בארא'נין האט איהם פשוט גע-ברענגט צו פער'צווייפלונג. די צייט איז אבער דאך געקומען.

(פארטזעצונג קומט).

„יהודה המכבי"

צו דער הײנטיגער אויפפיהרונג פון הענדעלס אראטאריום דורך „שיר"

דער עפּאָכע-מאַכענדער טאָן-דיכטער ג. פ. הענדעל, איז געבוירען אין 27 פעברואר 1685 אין האַללע. שוין אַלס יונגערמאַן פון 22 יאָהר איז ער מוזיקאַליש טעטיג אין איטאַליען און קעהרט זיך צוריק קיין דײטשלאַנד, נאָך 3 יאָהר.

ער קען זיך אָבער פאַר קײן פאַל נישט צו פּאַסען צום געשמאַק פון די פּרייסישע ביער-טרינקער. דער גרעסטער טאָן-דיכטער פון יענער צײט ברעכט דעם קאָנטראַקט און ענטלויפט קיין לאָנדאָן. ער ענטזאָגט זיך פון דער דײטשער אונטערטאַנשאַפט און ווערט אַן'ענגלישער בירגער.

אין ענגלאַנד צעוואַקסט זיך זײן שאַפונגס-גײסט. 40 אָפּערן, 25 אָראַטאָריעס און אַ גרויסע צאָהל פון אַנדערע מוזיק-ווערק; דעם שענסטען און שטאַרקסטען דראַנג פון זײן אַרבײט, האָט ער אַרײנגעלעגט אין זײנע אראטאריעס. די טעמען גענומען פון יודישען ביבלישען לעבען. ווי יפתּח, דבורה הנביאה. שמשון הגבור, אסתר, יציאת מצרים, יהודה המכבי און אַנדערע.

דאָס אראטאָריום „יהודה המכבי" איז פאַר-פאַסט געוואָרען אונטער דעם אײנדרוק פון בע-דראָהטען ענגלאַנד צוליב דער שאָטישער רעוואָ-לוציע. און שטעלט מ'ט זיך פאַר אַ ווערק פון קאָ-לאָסאַלען פּראַכטפולען אומפאַנג. בעזונדערס אין די כאָר-נומערען, אײנס שענער פון צווייטען. לידער פון אומעט, לידער פון קאַמף-לוסט, גליק און נצחון.

דער קאָמפּאָניסט הענדעל, אין געגענזאַץ צו אַנדערע טאָן-דיכטער, צײכענט זיך אויס און אונ-טערשײדעט זיך בעזונדערס אין די כאָר-נומערען, אנשטאָט די הויפּט-מעלאָדיע צו געבען די סאָפּראַ-נען, דאָמינירען בײ איהם די מענער-שטימען, בע-זונדערס די באַסען. דערפאַר קלינגען בײ איהם די כאָר-נומערען קרעפטיג.

דאָס הערליכע ווערק הויבט זיך אָן מיט דער אובערטורע פון אָרקעסטער, וועלכע פיהרט אַרײן אין דעם ווײנענדען כאָר-נומער „בכו בני יהודה", וואָס שילדערט די טרויעריגע בעדריקטע שטימונג, וואָס הערשט דאַן אין פאָלק. די אומעטיגע בשורה וואָס ווערט דעם פאָלק געבראַכט, אַז דער כהן גדול מתתיהו, לעבט נישט מעהר, ברעכט אויס בײם פאָלק אַ פרישער געוויין אין נומער „על מות בחירינו נבכה".

עס בעווײזט זיך שמעון דער זוהן פון מתתיהו מיט אַ פּאָר טרייסט ווערטער, מ'זאָל נישט זײן פערצווייפעלט. גאָט וועט נאָך העלפען, די יודען בערוהיגען זיך, און עס לאָזט זיך הערען פון פאָלק אין דעם נומער „אָדון לך" אַ געבעט צו גאָט, ער זאָל זיי געבען אַ העלד, וואָס זאָל צו-ברעכען דעם דריקענדען יאָך פון די יונים, צו-זאַמען מיט שמעון בעווײזט זיך יהודה המכבי, מיט זײן מעכטיגער טענאָר-שטים רופט ער דאָס פאָלק צום אויפשטאַנד מיט'ן העלדישען רוף צום קאַמף פאר דער פרייהייט, וואָס ווערט אויסגע-דריקט אין קאלאראַטור-רײכען נומער „אמץ זרע אמץ לקרב" אַ בעגײסטערנדע שטימונג נעהמט אַרום דאָס פאָלק, עס לאָזען זיך הערען פרייהייט און מלחמה-לידער. דער ערשטער טייל ענדיגט זיך מיט אַ תפילה צום הימעל „שמע קולנו" אַז ער זאָל זיי געבען די פרייהייט, אָדער דעם העלדען-טויט.

דער צווייטער טייל הויבט זיך אָן מיט'ן פּראַכטפולען כאָר-נומער „נפל אויב", אַ טריאומף ליד פול מיט גלאַנץ, און בראוואור, וואו עס ווערט געשילדערט די גרויסע מפּלה פון שונא. איבעראַשט פון געוואַלדיגען נצחון, יובעלט דאָס פאָלק פון פרייד פאַר דעם בעפרייטען פאָלק און לאַגד אין די לידער פון די נומערען. „ציון רוממת עלית" אשרך יהודה".

אַ פּרוי ברענגט די טרויעריגע בשורה, אַז אַנטיוכוס מאַרשירט מיט אַ ריזיג גרויסען חייל צו פערטיליגען די יודען, די פריהעריגע פרייד הערט מיט אַמאָל אויף, אַנאומעטיגע טרויעריגע פער-צווייפעלטע שטימונג נעהמט אַרום אַלעמען, דאָס ווערט כאַראַקטעריזירט אין נומער „נשבת משושך בת ישראל", אָבער באַלד נאָכדעם בעווײזט זיך יהודה המכבי, צום צווייטען מאָל רופט ער צום קאַמף, ער בעפעהלט מ'זאָל בלאָזען שופר, עס לאָזען זיך הערען דאָס שאַלען פון די טראָמפּייטען דאָס קלאַפּען פון די פויקען, דאָס פאָלק, דער-זעהענדיג פאַר זיך דעם העלד, פאַלט אַרײן אין גרױס התלהבות, פון דער ברוסט רײסט זיך אַרויס אַ בעגײסטערטער געשריי: „מיר געהען מיט דיר אין קאַמף, מיר ווילען זיגען, אָדער שטאַרבען!

דער דריטער טייל — דאָס פאָלק קעהרט זיך אום פון שלאַכט-פעלד אַלס זיגער, בחורים און מיידלעך מיט לאָרבער-קרענץ און פייקלעך קומען די זיגער ענטגעגען מיט געזאַנג און טאַנץ, אין דעם פּראַכטפולען נומער „עוד לא כורעים לאל זר" אין קאלאראַטור-רײכען „זמרו" לויבט דאָס פאָלק גאָט, פאַר די גרויסע נסים, וואָס ער האָט זיי בעוויזען. דאָס אָראַטאָריום ענדיגט זיך מיט'ן שעהן קלינגענדען „הללויה".

אין דער גאַנצער מוזיקאַלישער וועלט, ווערט דאָס אויספיהרען פון דעם אָראַטאָריום פערעכענט אַלס גרויסע מוזיק-געשעהעניש.

אין לאָדז איז „יהודה המכבי" אויפגע-פיהרט געוואָרען צום 10-יעהריגען יובל פון „הזמיר" אונטער דער לייטונג פון ה' ח. יאַנאָווסקי. עס איז צו ערוואַרטען, אַז אויך דאָס מאָל וועט דער „שיר"-כאָר נישט פערפעהלען צו מאַכען מיט זײן איצטיגען אויפפיהרען פון דעם ריזיגען ווערק, דעם געהעריגען אײנדרוק.

א. זעליגמאַן.

היסטערישער אופן פון אינקאַסאָ

צושטאָכען מיט א מעסער א יודען

(א) נעכטען איז אין דער מעכאַנישער שלאָ-סערײ פון דער פירמע „עדעלמאַן און ריזשיק" (6-טער שערפּיצן-גאַס 70) עפּיס אַנ'אַרבײטער גע-קומען אײנמאָהנען אַ וועקסעל.

אַז דער ה' עדעלמאַן האָט געבעטען דעם מאָהנער. ער-זאָל צוואָרטען, האָט יענער אַרויס-געכאַפּט א מעסער און איהם שטאַרק צושטאָכען.

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם בּאַנדאַזשירט און אָפּגעפיהרט אַהײם אויף דער ליפּאָווא 50.

פּאָליציי האָט דעם אַנפאַלער אַרעסטירט.

הכנות צו דער לויה פון ראטמ. י. ליכטענשטיין

דער לויה - קאָמיטעט פון פערשטאָרבענעם ראַטמ. ליכטענשטײן האָט דערהאַלטען אַ ידיעה פון אַמעריקאַ, אַז דער טויטער קערפּער איז אַרויסגע-שיקט געוואָרען גאָך ברעמען.

דער לויה-קאָמיטעט מאַכט בעמיהונגען דעם קערפּער צוברענגען נאָך לאָדז. די נאָהענטסטע טעג ווערט דערוואַרט דאָס אָנקומען פון קערפּער פון פערשטאָרבענעם אַרבײטער-פיהרער.

אינזש. א. רוסאק — דירעקטאר פון דער האנדווערקער-באַנק

(פּאָלודניאָווא 1)

די פערוואַלטונג און ראַט פון דער האַנד-ווערקער-באַנק (פּאָלודניאָווא 1) וועלכע בעשטעהט פון אָנגעזעהענע געזעלשאַפטליכע טוער, האָט גע-פונען פאַר פּאַסיג אײנצולאַדען אַלס לייטער פון דער באַנק דעם בעקאַנטען געזעלשאַפטליכען טוער ג. ראַטמאַן אינזש. א. רוסאַק.

דאָס פּרעזידיום פון דער פערוואַלטונג בע-שטעהט פון די ה"ה: לאַווניק א. יאָעל, ראַטמ. מארק פיין, י. קליינמאַן. פּרעזידיום פון ראַט: מאשענבערג, מ. קופּפער און מ. רוזשיק.

ס'איז צו האָפען, אַז די באַנק מיט דער טעטיגער פערוואַלטונג און ראַט, צוזאַמען מיט דעם ענערגישען דירעקטאָר אינזש. רוסאַק וועט פער-ברייטערען די טעטיגקייט לטובת די מיטגלידער.

איבערגעפאָהרען אויף טויט א יודישע מיידעלע

(2) נעכטען בײטאָג איז נעבען וואָלבאָרסקאַ 25 איבערגעפאָהרען אויף טויט דורך אַנ'אויטאָ די 5-יעהריגע הינדעל דזשיאַבאַ.

דאָס טויטע קערפּערל איז אַריבערגעפיהרט געוואָרען אין פּראָזעקטאָריום.

דער שאָפער איז ענטלאָפען.

צוקאַליעטשעט א יודען

(2) דער 60-יעהריגער ישראל שעפּס (פון וואָלבאָרסקאַ 21) איז נעכטען שטאַרק צושלאָגען געוואָרען.

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

סענסאציאנעלער טומעל אין „סקאלא"-טעאטער

נעכטען אַרום 11 אַ זייגער אָוונד, איז די געבײדע פון „סקאלא"-טעאַטער בעלאַגערט געוואָ-רען פון הונדערטער נײגיריגע דורכגעהער. אַרויס-געוויזען האָט זיך פאָלגענדעס:

אין „סקאַלאַ"-טעאטער איז געקומען אויף גאַסטשפּילען די אַמעריקאַנער סטאַרס לוסי און מישא גערמאַן און אויפגעפיהרט אַ לעבענס-שטיק „מאַמע און שוויגער". אַזוי ווי אַלעמאָל איז די פרוי ב. געקומען מיט איהר טאָכטער און איי-דעם אין טעאַטער אַרײן. דאָס שפּילען פון די קינסטלער האָט די פרוי ב. אַזוי איבערגענומען, אַז זי האָט בײם ענדע פון 2-טען אַקט גענומען שרײען אויפ'ן אויפ'ן קול:

„לאָזט מיך! לאָזט מיך"! דאָס איז דאָך מײן לעבען. דער איידעם וועלכער האָט זיך נישט גלייך אָריענטירט, וואָס דאָ קומט פאָר, האָט געמאַכט א געוואַלד מען זאָל ברענגען א דאָקטאָר, דערווייל איז געוואָרען א טומעל, דער עולם האָט זיך געלאָזט צו די טירען, מען האָט געמיינט אַז עס ברענט.

ערשט ווען דער עולם האָט זיך דערוואוסט, וואָס עס איז געשעהן. האָבען זיך די געמיטער בערוהיגט. אין משך פון טומעל איז זיך דאָס פּאָרל לוסי און מישאַ גערמאַן געזעסען אין זײערע גאַרדעראָבעס און זיך פאַרבערייט צום 3-טען אַקט.

ווי איבעראַשט זענען די קינסטלער געוואָרען שפּעטער, ווען זיי האָבען זיך דערוואוסט, אַז דער גאַנצער טומעל אין טעאַטער איז נאָר צוליב זיי.

די „מאַמע און שוויגער" האָט ווײזט אויס געטראָפען די פרוי ב. אין ריכטיגען פּינטעל.

ביליגע באהן-רייזעס

מאָרגען מיטוואָך געהען ביליגע צוגען קיין קאַטאָוויץ: 10,45, 1,05 און 10,36 אָוונד צום פרייז פון 8,90 אַהין און צוריק.

בילעטען בעקומט מען אין „וואַגאָן לי" פּיעטריקאָווער 64.

אונטער א פוהר

(2) פאַר'ן הויז אויף שרודמיעסקאַ 3 איז איבערגעפאָהרען געוואָרען דורך אַ וואָגען דער 26-יעהריגער ביוראַליסט לייב גראָסבאַרט (פון פּיעט-ריקאָווער 24).

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אָפּגעפיהרט אַ היים.

זיך פער'סמ'ט א דינסטמיידעל

(2) נאַכטען האָט זיך אויף קאַפּליטשקאַ 6 געסמט מיט סובלימאַט די 32-יעהריגע דינסטמיי-דעל סטאַניסלאַווא יענדריש.

פּאָגאָטאָוויע האָט זי אין אַ שווערען צו-שטאַנד אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאָל.

די סיבה פונם טראַגישען שריט איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

ערפאלגרייכע גאסטראלען פון לוסי און מישא גערמאן

מיט יעדען טאָג וואַקסט דער אינטערעס פון דעם לאָדזער טעאַטער-עולם צו די גאַסטראָלען פון די אַמעריקאַנער קינסטלער לוסי און מישא גערמאַן מיט דער לעצטער אַמעריקאַנער פּיעסע פון קאַלמאַנאָוויטש „ווייב און שוויגער" אַ שלאַגער.

צו דער הײנטיגער פאָרשטעלונג האָט אויך די דירעקציע פון „סקאלא-טעאַטער" בעשלאָסען צו געבען הנחה בילעטען פאַר שילער און אינ-סטיטוציע מיטגלידער.

הײנט — „יהודה המכבי"

הײנט קומט פאָר דער קאָנצערט פון „שיר" אויף וועלכען ס'וועט אויפגעפיהרט ווערען דאָס אראַטאָריום „יהודה המכבי".

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי — — — —	73.00
3 פּראָצענטיגע בוראָוולאַנע —	38.75
4 „ דאָלאַרובקאַ —	50.00
7 „ סטאַביליזאַציע (אמ.)	50.45
8 „ וואַרשאַווער פאַנד-בריף	38.75
8 „ לאָדזער „ „	36.00
ענגלישע פונט — — —	29.90
דאָלאַר — אָפיצ. 7.60, נישט אָפיצ. —	7.40
גאָלד-דאָלאַר — — —	9.40
גאָלד-רובל — — — —	4.95
דײטשער מאַרק — — —	2.02

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 2 מאַי 1933

11,40 פרעסע-איבערזיכט, 11,50 מעטעאָ-ראָלאָגישער קאָמוניקאַט, 11,57 צײט-סיגנאַל, 12,05 טאָג-פּראָגראַם, 12,10 קאָנצערט, 1,20 מע-טעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט. 3,10 עקספּאָרט-קאָמו-ניקאַט, 3,15 ווירטשאַפטליכער קאָמוניקאַט, 3,25 לופט-פליה און געגענגאַז, 3,30 קאָמוניקאַטען, 3,35 „צווישען ביכער". 3.50 גראַמאָפאָן-פּליטען, 4,25 פאָרלעזונג, 5,00 קאָנצערט, 5,55 טאָג-פּראָג-ראַם, 6,00 פאָרלעזונג, 6.20 ידיעות. 6,25 לײכ-טע מוזיק, 7,00 פערשידענעס, 7,20 קאָמוניקאַט פון דער האַנדעלס-קאַמער, 7,30 פעליעטאָן, 7,45 ראַדיאָ-פּרעסע, 8,00 קאָנצערט, 9,20 ספּאָרט, 9,30 לײכטע-מוזיק, 10,00 ליטעראַרישע פּערטעל-שעה, 10,15 קאָנצערט, 10,55 קאָמוניקאַטען, 11,00 טאַנץ-מוזיק.

אויסלאנד

7,30 פּראַג — אָפּערע, 7,30 בודאַפּעשט — „אָטעלאָ", 8,05 לאָנדאָן — אָפּערע פון וואַגנער, 8.30 שטראַסבורג — קאָנצערט, 8,45 פּאַריז — אוידיציע, 8,45 וויען — סימפ. קאָנצערט, 9,40 הילווערסום — קאָנצערט.

מעלדונג

קאָמוניקאַט

דאָנערשטאַג דעם 4-טען מאַי ד.י. 8.30 אין אָוונד קומט פאָר אין זאַל „הזמיר" (אַל. קאָש-טשושקי 21) די אָרגאַניזאַציאָנס-פערזאַמלונג פון פערבאַנד פון יודישע רעזערוויסטען און געוועזענע מיליטער-מענער א. נ. פון זאב זשאַבאָטינסקי.

אַלע רעזערוויסטען און געוועזענע מיליטער-מענער יודען ווערען אויפגעפאָדערט מאַסענווייז צו בעזוכען די דאָזיגע פערזאַמלונג.

2283 דער אָרגאַניזאַציאָנס-קאָמיטעט

Dr. med. H.LUBICZ

ספּעצ. פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראַנקה.

צעגעלניאַנאַ 7, טעל. 141-32.

נעהמט אָן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאָכמ. און פון 5–8 אָוונד, זונטאָג פון 9-11 בײטאָג.

שלאָסערײ-אַרבײטען, ווי אויך אויטאָגענישע שווייסונגען מעטאַל-בעאַרבייטונגען מאַשינען - טײלען

פירט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאָנסטאַנטינער 11/13.

די נײעסטע מאָדעלען פון זומער = שיך און פּלעציאָנקעס

אין אַ רײכען אויסוואַהל עמפּפעהלט

A. Ogórek

11 ZAWADZKA 11.

„גן-עדן פון שטיפערינס"

ANNA ONDRA, KAROL LAMACZ

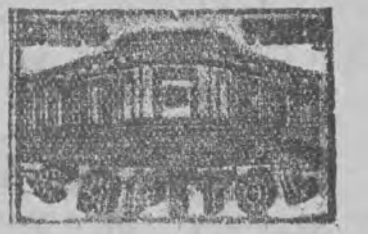

היינט פרעמיערע!
פיקאנטער פול מיט הומאר און קאמישע סיטואציעס פילם
אינטער'ן נאמען:
רעזשי: Mac Fritz
אין די הויפט-ראלען:
אנהויב 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג 1 בייטאג.
הנחה-בילעטן גילטיג אהן בעגרענצונגען. נעכסטער פראגראם: „זוהן פון אינדיען" מיט Ramon Novarro
אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע און אקטואליטעטען פון לאנד.

אויפפאדערונג!

נישט קוקנדיג אויף די התראות בית דין (ע"י הרב מבאלוט שליטא"), וואס מיר האבען געשיקט די ה"ה **משה נאסקא-ווימש** און **יצחק פלוימענבוים**, לאקאטארן פון הויז לאגעווניצקא 8 וועגען בעצאהלען דירה-געלד פאר א צייט פון 5 פירטעל יאהר, וועלכע האבען דעם ענין ביז היינט נישט ערלעדיגט, זענען מיר דערמיט עפענטליך מודיע, אז אויב במשך פון 5 טעג וועלען זיי נישט ליידיג מאכען די דירות, וועלען מיר זיין געצוואונגען די וויראקען איבערצוגעבען דעם קאמארניק און מיר וועלען נישט טראגען קיין אחריות פאר די קאנסעקווענצען פון די עקסמיסיעס.

מיר זענען גרייט די חובות צו שענקען וואס בעטרעפען ביז 500 זל. און 300 זל.

די הויז-אדמיניסטראציע
לאדז, ד. 1 מאי 1933. פון לאגעווניצקא 8.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדן און פערטיגע שייטלן ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט אויף [illegible]
ביי קערש, סקווערא 15

לעבער

צו וועש, לייצלעך צו הויזען און עקספארט ווערען אויסגענומען ביי
נארדמאן, שרודמיעסקא 8.
ספעצ. אויף הענטשקעס

אכטונג!

מיטגלידער ציישונגס-פערשפרייטער

ביי דער צענטראלע פון קליין-הענדלער-פעראיין פאמארסקא 15.

היינט, דינסטאג, דעם 2. מאי, 7 אוונט קומט פאר

אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג

מיט דער בעטייליגונג פון ראטמאן און פרנס ה' כארי מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג: 1) די לאגע אין פאך; 2) אונזער גינסטיגער בעריכט פון די 3 פראצענטער פון ראדיא און נייעס; 3) אונזער אקציע יעגען מאנאפאל, וועלכער צילט אונטערצו-ברענגען די עקזיסטענץ פון אלע יודישע ציישונגס-פערשפרייטער; 4) א גאנצע רייה פאסטולאטען ווי אזוי אויסצובעסערן די לאגע פון אונזערע מיטגלידער; 5) ווירקען, אז די ציישונגס-פערשפרייטער זאלען בעסער בעהאנדעלט ווערען אין די קאנטורען; 6) אנ'איבעראשענדע נייעס... פון וועלכע גניסען וועלען נאר קענען די מיטגלידער, וואס וועלען קומען אויף דער פערזאמלונג...

חברים מיטגלידער, אין אייער אינטערעס ליגט צו קומען אונבע-דינגט; געדענקט, אז ווער ס'וועט נישט קומען וועט חרטה האבען — נאר ס'וועט שוין נארנישט העלפען...

בעמערקונג: מיר בעטען אלע מיטגלידער דורכאויס מיטצוברענגען קומענדיג אויף דער פערזאמלונג, די רעכנונגען פון די לעצטע וואך פון ה' חיגאגראד ווי אויך פון ה' קאזאקעוויטש.

מיט אכטונג די פערוואלטונג.

ווכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פער-גיפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינ-קעל-ברוך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אראפ אין דעם כיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך עפערדריען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבט. ספעציעלע נומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכנט נאך דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכירעמיגר בע-זאמיגט זיכער דעם שווערסטען און פערעלטער-טען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטונגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פיס, ספעציעלע איינלאגען און

די שיך, קונסטליכע גומענע פיס, הענד און גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפאנגט פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אווענד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg **Łódź, Wólczańska 10**, tel. 221-77 front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: **פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי** און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

איך דריק אויס מיין הארציגסטען דאנק דעם ה' ד"ר. י. **ראפאפארט**, וואוינ-האפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פאר זיין אויסקורירען מיך פון א ברוך-קראנקהייט דורך דעם גוטען באנדאזש.
(—) **יאסעק זילבערשיץ**, לאדז, פראנציסקאנער 56.

פרייע פאסטענס

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

א טיכטיגער פערקויפער ספעציעל צו הערן- און דאמען-קאנפעקציע ווערט געברויכט. צו מעלדען זיך גלובנע 1 „Świat Mody"
2282

ס'ווערט געזוכט א וועכטער אין דער האלב קאשטשעלנא 6 געגען קויציג. בע-פארציגט ווערען די אלטע. צו ווענדען זיך ביי וויינטרויב, זעלמאן און ליטווין אויפ'ן ארט.
2274

א מעקלער איז נויטיג צו פערקויפען אין די בעסטע פונקטען פון דער אלטשטאדט. צו ערפאהרען ביים ווירט לוטאמירסקא 41, 1. שט.
2271

ראקאלען

צוליב אפרייזע איבערצוגעבען א גוט איינגעפיהרטע געשעפט מיט גוטע קונד-שאפט און א גוטע בראנזשע. די אדרעס צו ערפאהרען אין אדמינ.
2270

אין א גאלדענעם האנדעלס-פונקט איז א געוועלב מיט א גרויסען לאגער אדער אהן פאר א פריזיער, וועשערייע אדער רעסטאראן א.ז.וו. אבצוגעבען. אויך א פראנט-קעלער אויף א געוועלב וועל איך אבגעבען צו א נידריגען פרייז אהן אבטרעט-געלד. צו ערפאהרן קאשטשעלנא 3 ביים זייגערמאכער.
2272

פאר א סובלאקאטאר איבערצוגעבען 1 צימערל מיט א פראנט-פענסטער, א בע-זונדער איינגאנג אויף א ביורא אדער פאר א פאכמאן (קע). M. Bałkowicz
2281 Zachodnia 65, front, parter.

ס'איז צו פערמיטען 2 צימער און קוך מיט בעקוועהמליכקייטען, פריש רעמאנטירט. אל. 1. מאי 71, ביים ווירט.

פאבריקס לאקאלען, ווי אויך א בע-זונדערע געביידע צו פערמיטען. דרעוו-נאווסקא 77. ביי קאשוב, טעל. 212-47.

Las Chełmy, willa „O a z a" do wynajęcia różne mieszkania. Dojazd Zgierskim tramwajem.

פערשידענעם

א זעלטענהייט אויף דער היינטיגער צייט צוליב איינזאם! עס ווערט געזוכט אנ'ערליכער מענש ביז 10,000 זל. צו א זעהר גוט איינגעפיהרט פראנט-געשעפט אין א בעלעבטען פונקט אלס שותף. — אינפארמירען זיך זגערזשער 50, ביים זייגערמאכער שטיינבערג.

די אפטיילונג פון פעראיין פון פלעגער-הילף און מאסאזש אין לאדז, אויף **פיעטריקאווער 79** טעל. 221-55 עמפפעהלט קוואליפי-צירטע פלעגערינס און פלעגערס, מאסאזשיסטקעס און מאסאזשיסטען. פאר דער ארימער בעפעלקערונג גענצליך אומזיסטע הילף.

א לאנגיעהריגער
מיליטער-בעאמטער

ערטיילט אייך עצות און אנווייזונגען פאר צוריקנעקומענע פון אויסלאנד וועלכע האבען צוליב וועלכע עס איז סיבות נישט דורכגעמאכט דאס מיליטער-דינסט. :-: ספעציאליסט אין שרייבען פון ביטעס פאר
איינציגע שפיזערס
ב. מאן פיעטריקאווער 10

Lek. dent.
S. LIBERMAN

11. ליסטאפאד 46,
טעל. 172-06
נעהמט אן פון 4—7 נאכמיטאג,
פון 7—9 אווענד —
זענען די פרייזען בעדייטענד פערקלענערט.

Dr. S. KANTOR

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעהמט אן פון 8—2 נאכמ. און 4—9 אווענד,
זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

לעטשניצע

זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

כירורגישער קאבינעט
Dr. Szreiber

איז געווארען איבער געטראגען אויף
Narutowicza № 9
tel. 122-95.
אפעראציעס, אפאטרונקעס, האלז ושילאקעס אז"וו
הייל-אנשטאלט-פרייזען.

כירורגיש
וועכנערין-קליניק
„SANATO"
S. Z O. O.
אגראדאווא 10 טעל. 213-57.
1-טע און 2-טע קלאס
געבורטען II קל. 175 זל.

DR. MED.
M. Glazer

הויט און ווענערישע קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
ZACHODNIA 64
Telefon 185-49
נעהמט אן פון 12 ביז 2 און פון 7 ביז 8.30 אווענד.
זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12 מיטאג
1691

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטן און דענטיסטישער קאבינעט
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען:
שיפמאן, וואלינסקי, שמיר-געלד, קערשנער, שמער-לאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצ-וואסער, איציקזאן, קרא-סאווסקי, יאקובזאן
און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
וויזיט 3 זל.

URODONAL

Zwalcza reumatyzm podagre piasek skierozę
czyści nerki oczyszcza wątrobe i stawy łagodzi arterie i zwalcza otyłość

Do nabycia we wszystkich aptekach i skł. apt.
Przedstawicielstwo **Warszawa, Fredry 4.**

לעזט און שטוינט!
מיין פאפולערע
קונסט-פאטאגראפישע אנשטאלט
„פאנאניא"
שוו. יערזשעגא 11

וואס איז גוט בעקאנט אין לאדז מיט די גוטע ארבייט, האט רעדוצירט די פרייזען אויף אלע ארט **פאטאגראפיעס כמעט בחנם**, פון אויטאמאטישע ביז די גרעסטע בילדער זענען די פרייזען זעהר נידריג, דערצו בעקומט דער קליענט א **מתנה אשפיגעל מיט זיין פא-טאגראפיע** צו יעדע אויפנאהמע, וואס ער פאטאגראפירט זיך גאר.

בעמ.: אויפן פערלאנג פון די ג' קליענטען, גיב איך צו די אויפנאמעס זעהר שעהנע קאסטיומען פון טעאטער גענצליך בחנם.

מיט אכטונג
ארטיסט. פאטאגראפ. אטעליר
„POLONIA"
לאדז, יעזשעגא 11
אינה. דיפל. פאטאגר. גוטערמאן
צופאהר מיטן טראמוואי נומ' 3.

Dr. med.
HALTRECHT

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון פון 2—3 און פון 6.30 ביז 8 אוונט, זונטאג פון 10—1 בייטאג
עלעקטרא-גאלוואניזאציע.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

Dr. med.
Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע - בעהאנד-לונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 פריה און 4—8 אווענד,
זונטאג פון 9—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—8 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— 4
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . .
אויסער דער שטארט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען - 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנ״ס

פאר'ן אינהאלט און טער מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמינ. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman